

Ontwapening
Milieu
Mensenrechten

België-Belgique
PB
9000 Gent 1
3-7992

Bulletin Voor Moeder Aarde

winter 2003

In dit nummer:

Mijn geld goed geweten

Land voor Nanish Shontie

Katern:mobiliteit

Op 10 november voerde Voor Moeder Aarde samen met Friends of the Earth Europe actie tegen de invoering van transgene mais in de EU. Hier EU Commissaris Lamy en Georges W. Bush. Foto: Voor Moeder Aarde

VU: Pol D'Huyvetter
Maria Hendrikaplein 5-6, 9000 Gent
Afgiftekantoor Gent 1
Indien onbestelbaar graag terug naar
bovenstaand adres.

Driemaandelijks tijdschrift van
Voor Moeder Aarde vzw
jaargang 12, nr.4

Los nummer
1,25 euro

Bulletin Voor Moeder Aarde

Driemaandelijks tijdschrift, jaargang 12, nummer 4, herfst 2003

Redactie

Bouke Billiet, Johan Boelaert, Koen Janssens, Lieve De Kinder, Pol D'Huyvetter

Bijdragen

Aaron Tovish, Christophe Scheire, Johan Boelaert, Karen Govaerts, Liesje Ulburghs, Lieve De Kinder, Mala Spotted Eagle, Marieke Van Coppenolle, Matthieu Van Speybroeck, Pol D'Huyvetter, Ria Verjauw, Sigrid Vermaercke, Willem Van den Panhuyzen

Lay out

Lieve De Kinder en job0

Secretariaatsadres

Voor Moeder Aarde
Maria Hendrikaplein 5-6, 9000 Gent.
Tel +32-9-242 87 52
Fax +32-9-242 87 51
lieve@motherearth.org
<http://www.motherearth.org>

Redactieadres:

Voor Moeder Aarde - redactie
lieve@motherearth.org

Homepage Bulletin Voor Moeder Aarde:

www.motherearth.org/bulletin

Alle werkgroepen zijn bereikbaar op het secretariaatsadres, behalve:
werkgroep Inheemse Volkeren
Overstraat 80, 3020 Veltem,
<verjauw@tiscali.be>

Rekeningnummer

001-2055174-14

Verantwoordelijke uitgever

Pol D'Huyvetter

Copyright

Overname en gebruik van artikels worden aangemoedigd mits bronvermelding

Druk:

Druk in de Weer, Gent - www.drukweer.be

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Vrede, Milieu, Mensenrechten	4
Voor een verbod op wapens met verarmd uranium	4
De internationale CANCUN verklaring van inheemse volkeren	5
Het Amazonegebied en het Klimaatverbond	6
Duurzame Ontwikkeling	8
Gent meest energiebewuste gemeente van Vlaanderen	8
EU landen blokkeren GMO zoeten mais	8
Bescherm nu de GMO vrije landbouw	9
Farm Sanctuary	10
Vrij leven op een Iers eiland	11
Mensen van Moeder Aarde	11
Ontwapening	14
Wapenhandel in Vlaanderen	14
Eurobarometer	15
Mijn Geld Goed Geweten	17
VN kritiek op VS vooral in privégesprekken	20
Bomspotters verzetten Bergen: Get in Shape!	22
Vrijheid voor Finse politieke gevangenen	23
Inheemse Volkeren	24
Nanish Shontie heeft land!	24
Koffi Annan over de inheemse volkeren	25
Gents Ecologisch Centrum	26
Agenda	28
Katern: Mobiliteit	

Dit tijdschrift is gedrukt op recyclagepapier en met milieuvriendelijke inkt.

Voor Moeder Aarde vzw is een pluralistische gewestelijke thematische milieuvereniging. De vereniging benadrukt in het bijzonder de banden tussen milieu en dossiers rond mensenrechten, oorlog en vrede en beklemtoont de noodzaak van internationale samenwerking. De organisatie gebruikt onderzoek, educatie & sensibilisatie, beleidswerk en geweldloze directe actie als hefbomen om haar doelen te verwezenlijken. De vereniging is lid van het Anti-Oorlogsplatform; de Bond Beter Leefmilieu; Ecopower; het Gents Ecologisch Centrum; Netwerk Bewust Verbruiken; het Platform voor Biologische Landbouw en VIBE (Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch Bouwen en Wonen). Internationaal is de vereniging aangesloten bij Abolition 2000 - het internationaal netwerk voor de afschaffing van kernwapens; en het International Peace Bureau.

De verantwoordelijkheid voor de artikels in het bulletin Voor Moeder Aarde ligt bij de auteurs zelf.

Lidmaatschap van VOOR MOEDER AARDE: gewoon lid: 12,5 euro; studenten of werzoekenden: 5 euro; steunend lid: vanaf 25 euro. Hiervoor krijg je vier edities van het bulletin en 1 euro korting op de dagschotel in Lekker GEC. Lidgelden betaal je best door een storting of overschrijving op het rekeningnummer van VOOR MOEDER AARDE: 001-2055174-14 (België) of 000-1618561-19 (Nederland) met vermelding: lidgeld.

Wil je onze werking meer continu steunen, dan raden we je aan een permanente opdracht te doen op het zelfde rekeningnummer. Bovendien wordt hierdoor het opvolgen van de lidgelden voor jou en voor ons een stuk eenvoudiger. Je kan de betalingen maandelijks, jaarlijks of volgens een andere frequentie laten gebeuren. Je kan hiertoe je bank contacteren of een formulier aanvragen bij het secretariaat.

Voor Moeder Aarde is een Netwerkproject. Je kan ons steunen door Kerkelssparen, ons nummer is: 96/0004. Je kan ons ook steunen via Dynamosparen. Indien je geïnteresseerd bent om ons op deze wijze te steunen kan je contact opnemen met het VMA sekretariaat of met Triodos bank (02/548 28 29).

Pleidooi voor complexiteit

Een avond op café. Een vriend vertelt enthousiast over een nieuwe bouwtechniek, waarbij een buis diep in de grond het huis voortdurend van door de grond opgewarmde lucht voorziet. In Noord-Duitsland, niet meteen 's werelds zonnebank, staan al zulke huizen, zonder een ander verwarmingssysteem. Nog meer goed nieuws: milieuvriendelijker wagens rollen nu eindelijk van de band. De techniek staat dus voor niets. Besluit: het nu zo bedreigde protocol van Kyoto was een stom idee, want het zijn net economische groei en nieuwe uitvindingen die onze problemen zullen oplossen.

Een ontroerend voorbeeld van geloof in technische en industriële vooruitgang. Het is waar, nieuwe technieken kunnen het milieu ten goede komen. Maar wat kunnen energie-efficiënte huizen doen aan de verstikkende aanblik van een steeds volgebouwd land? Wat baten gezondere wagens als we er allemaal steeds meer willen? Techniek kan lang niet alles oplossen. Het plaatje is iets complexer: niet een nieuw soort auto zal het probleem van volgeslibde wegen (en de navenante vervuiling) oplossen, wel een andere mentaliteit met ingrijpende veranderingen in ons rijgedrag.

Een andere avond, een ander café. Het gesprek gaat over failed states, staten die er niet in slagen zichzelf uit een moeras te trekken van honger, ziekte, geweld. Het is allemaal hun eigen schuld: als ze maar wat harder werken, zullen ook de mensen in het zuiden geïndustrialiseerd raken, en zal hun welvaart toenemen. Ze hebben hun lot in eigen handen. Wij hebben hier ook maar met veel miserie de welvaartstaat kunnen opbouwen.

Ook hier hetzelfde geloof in vooruitgang, in dit geval het groeimodel van het kapitalistische systeem. Ook hier dezelfde fout: niet zozeer de techniek is het probleem, maar wel andere door mensen geschapen problemen. Is de techniek om het allergrootste economische probleem van Afrika op te lossen dan niet bekend? Je zou denken dat ze ondertussen zelfs al in het Vaticaan weten hoe een condoom werkt. Ook drinkbaar water voor de hele wereldbevolking is geen kwestie van techniek; evenmin zijn de Afrikanen, om dan maar in dat continent te blijven hangen, te lui om voor hun water te werken. Maar wat ben je met een pompsysteem als je politieke vertegenwoordigers bronnen privatiseren voor westerse

bedrijven? Je kan een vogeltje niet verwijten dat het niet vliegt als je zelf zijn vleugels kort houdt.

Wie wil dat Namibië moderniseert, dient zich te realiseren dat goedkope grondstoffen nog steeds naar het buitenland verdwijnen, en dat ook de toeristische sector in handen is van buitenlands kapitaal, dat niet meteen staat te springen om duurzaam te herinvesteren.

Of ga de Palestijnen eens vertellen dat ze hun land beter moeten organiseren als ze - ach, ik hoef het u niet te vertellen.

Laten we de discussie dus alsjeblief een beetje serieus voeren: technische toepassingen -of bij uitbreiding: alles wat geen verandering van spilziek gedrag inhoudt- zijn niet de zalmakende oplossing. De grenzen aan de groei zijn al lang uit het zicht verdwenen. Geen enkel debat is gediend met kortzichtigheid, het is absoluut nodig dat we de complexiteit van problemen inzien en gedeelde verantwoordelijkheid erkennen.

Als we willen dat de hele wereld het zo goed heeft als wij, mogen we niet vergeten dat onze eigen regimes in de eerste plaats verantwoordelijk zijn voor de ellende in onze periferie, dat is het verhaal van de splinter en de balk. Daarnaast blijft men vaak ook blind voor het feit dat wij boven onze stand leven, en dat het helemaal niet wenselijk is dat iemand leeft zonder te beseffen hoe zwaar de eigen ecologische voetafdruk weegt, of het nu een Belg is of een Chinees. Ook als onze wagens plots wat minder smerigheid uitstoten blijft de noodzaak bestaan om onze gewoontes in vraag te stellen.

Een andere avond, een ander voorbeeld van vooruitgang. Vanuit de ministeriële zetel kust Patricia Ceysens (VLD) via de fantastische techniek van de webcam haar kinderen slaapwel. Ik hoop maar dat ze dat niet elke dag doet. En doet ze het wel, dan moet ze niet komen klagen als ze op een dag een stel vreemdelingen in haar huis aantreft.

Bouke Billiet

Vrede, Milieu, Mensenrechten

Tot de basis van de visie en werking van Voor Moeder Aarde behoort het inzicht dat de problemen en de oplossingen in verband met vrede, milieu en mensenrechten met elkaar verbonden zijn. We brengen in deze rubriek 'Vrede, Milieu, Mensenrechten' een aantal voorbeelden, waaruit deze link duidelijk blijkt.

Internationale coalitie en campagne 'voor een verbod op wapens met verarmd uranium'

Na de succesvolle sprekerstour van Damacio Lopez in België (mei-juni) was de nood voelbaar om verder te gaan met het uitwerken van een strategie en campagne voor een verbod op wapens met verarmd uranium. **In Berlaar vond op 10, 11 en 12 oktober een internationale conferentie plaats.** Op 13 oktober werd onderstaand persbericht verspreid:

"Vorig weekend kwamen experts van verschillende disciplines uit 8 landen samen om een strategie uit te werken voor een internationaal verbod op het gebruik van verarmd uranium en ander radioactief materiaal in militaire wapens. De deelnemende landen aan de conferentie in Berlaar waren: België, Duitsland, Japan, Malta, Nederland, VS, Verenigd Koninkrijk en Zwitserland.

Wij denken dat er voldoende en toenemende bewijzen zijn van de negatieve effecten van verarmd uranium op de gezondheid en het milieu.

Daarom roepen wij op om een onmiddellijk verbod in te voeren op het gebruik van verarmd uranium en andere radioactieve materialen in conventionele wapens.

Wij vragen het opruimen van alle besmette gebieden, compensatie en zorg voor alle besmette mensen.

Wij roepen een halt toe aan de productie, het testen, de verkoop en de export van wapens met verarmd uranium en een opruimen en vernietigen van alle bestaande voorraden.

Om deze doelstellingen te bereiken hebben we een "Internationale coalitie voor het verbod op wapens met verarmd uranium" opgericht.

We vragen aan regeringen, ngo's en andere betrokken partijen en organisaties om samen met ons inspanningen te doen om

deze doelstellingen te bereiken.

Deze radioactieve en chemisch-toxische wapens werden voor het eerst gebruikt in grote hoeveelheden tijdens de Golfoorlog in 1991, evenals in andere landen zoals: Bosnië, Joegoslavië, Afghanistan en ook tijdens de laatste oorlog in Irak. De bezet-

Conferentie 'Voor een verbod op wapens met Verarmd Uranium'. V.l.n.r.: Damacio A. Lopez (US, IDUST, Henk Van de Keur (NL, LAKA), Kazashi (Japan, Global Association for Banning DU weapons). (foto: Ria Verjauw)

gebieden om een milieustudie uit te voeren en we vragen een onafhankelijk onderzoek in Irak naar de gevolgen op de gezondheid van de mensen.

De coalitiepartners zijn:
International Depleted Study Team (IDUST) (USA)
Military Toxics Project (USA)
No DU Hiroshima Project (Japan)
Campaign Against Depleted Uranium (UK)
Center for Peace and Justice (USA)
Grassroots Action for Peace (USA)
Voor Moeder Aarde (België)
Laka Stichting (NL)
AMOK (NL)
Our Common Future (UK)
ACV-CSC BXL Halle (België)"

Deze lijst zal nog uitgebreid worden de komende maanden. Nu al wordt er uitgekeken naar een volgende conferentie in Brussel in mei 2004. De uitdaging is groot: landen bereid vinden om een verdrag te ondertekenen voor een verbod op wapens met verarmd uranium.

Ondertussen loopt er in België al een bewustmakingscampagne. Op deze website kan je een actiebrief ondertekenen: <http://www.motherearth.org/h-rights/du26.php>

Voor meer informatie over de campagne: rverjauw@yucom.be

ters in Irak en andere betrokken landen brengen hun militairen en humanitaire helpers in gevaar.

Daarom roepen wij de regeringen op om de besmette gebieden af te sluiten. Wij vragen dat het United Nations Environmental Programme (UNEP) toegang krijgt tot deze

De internationale CANCUN verklaring van inheemse volkeren.

Gedurende de 5e WTO (World Trade Organisation) ministerconferentie in Cancun, september 2003, legden de afgevaardigden van inheemse volkeren een verklaring af, gevolgd door een aantal eisen, met heel wat concrete voorbeelden over de negatieve impact van globalisering op hun gemeenschappen en naties.. Een vertaling en samenvatting van deze internationale CANCUN verklaring volgt hier.

Met het oprichten van de WTO en de opgelegde programma's van structurele aanpassing door de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds, is de situatie van ons, inheemse volkeren, van kwaad naar erger gegaan. Bedrijven krijgen meer rechten en privileges ten koste van onze eigen rechten. Onze rechten van zelfbeschikking, wat betreft onze politieke organisatie, onze sociale en culturele ontwikkeling, onze rechten op ons grondgebied en de bodemrijkdom, en op onze inheemse kennis, culturen en identiteiten, zijn heel grof geschonden. Enkele voorbeelden:

Honderdduizenden inheemse boeren in Mexico die maïs kweken, verliezen hun bron van inkomsten door het dumpen van hooggesubsidieerde maïs uit de V.S. Hetzelfde gebeurt met tienduizenden inheemse groentekwekers in het Cordillera gebied in de Filippijnen, eveneens wegens diezelfde dumpingpraktijken. De besmetting van traditionele inheemse maïs in Mexico door GMOmaïs is een zeer ernstig probleem voor inheemse volkeren.

Dit alles gebeurt door de liberalisering van de handel in landbouwproducten, door hoge exportsubsidies, en steun aan rijke agrarische bedrijven en boeren in de V.S. Ook de Europese Unie heeft dit mogelijk gemaakt.

De daling van de koffieprijz bracht een steeds verdergaande verarming teweeg van inheemse mensen en boeren in de koffieproductie in Guatemala, Mexico, Colombia, Vietnam.

Conflicten ontstonden en breidden zich wereldwijd uit tussen enerzijds multinationale ontginningsondernemingen en de

gas en oliebedrijven en anderzijds de inheemse volkeren. Dit gebeurt in de Phillippijnen, Indonesië, Papua New Guinea, Indië, Ecuador, Guyana, Venezulea, Colombia, Nigeria, ChadCameroen, de USA, Rusland, Venezuela. Een gevolg is de milieuverwoesting en militarisering in de leefgebieden van inheemse gemeenschappen. Het succes van deze bedrijven wordt bevorderd door de liberalisering van investeringswetten, gepusht door de TRIMS (TradeRelated Investment Measures, vert. handels gerelateerde investeringsmaatregelen), de overeenkomsten van de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds en ook door regionale handelsovereenkomsten zoals NAFTA (North American Free Trade Agreement, vert. Noordamerikaanse Vrije Handelsovereenkomst) en bilaterale investeringsovereenkomsten.

Er is niet alleen een toegenomen militarisering van inheems grondgebied, er worden ook vele inheemse mensen vermoord, activisten worden willekeurige gearresteerd en gevangen genomen. Hetzelfde gebeurt met de leiders en het volk dat hen steunt. Het verzet van inheemse volkeren wordt gecriminaliseerd.

Er werd veel schade aangebracht aan het milieu en het sociale en culturele weefsel door de ontwikkeling van infrastructuur, voornamelijk megawaterkrachtcentrales, pijpleidingen voor olie en gas en de constructie van wegen om de ontginningsactiviteiten te ondersteunen.

Zo heeft het ontwikkelen van infrastructuur in het Plan Panama de ceremoniële en heilige plaatsen vernietigd van inheemse volkeren in zes staten van ZuidMexico en Guatemala.

Het patenteren van geneeskrachtige planten en zaden, die door inheemse volkeren gekweekt en gebruikt worden, zoals quinoa, ayahuasca, Mexikaanse gele boon, maca, sangre de drago, hoodia, yew plant, enz., is een vorm van piraterij, en wordt bevorderd door de TRIPS akkoorden.

De prijzen van farmaceutische producten vliegen omhoog en het is zoeken naar goedkope medicijnen voor ziekten als tuberculose, malaria en AIDS, die woe-den in inheemse gemeenschappen.

De privatisering in sommige landen van de basisvoorzieningen zoals water en energie hebben tot massale stakingen en protesten geleid zoals bij voorbeeld deze die door inheemse volkeren geleid werden in Bolivia. Deze privatiseringen werden mogelijk gemaakt door het 'General Agreement on Services' (GATS) (vert. Algemeen akkoord over Diensten), dat ook uitgebreid werd tot o.a. de bescherming van het landschap.

Internationale instrumenten en nationale wetten die onze rechten beschermen worden ondermijnd.

Alles samen vormt dit een alarmerende ontwikkeling. Zelfvoorzienende economieën van inheemse volkeren werden ondermijnd, met als gevolg: voedselonze-kerheid, toegenomen armoede, verlies van land, cultuur, identiteit.

Als vertegenwoordigers van de inheemse volkeren vragen we de regeringen:

1. Het recht van inheemse volkeren op hun eigen grondgebied en zeggenschap over de bodemrijkdom ervan en het recht tot zelfbepaling. Inheemse volkeren die van hun grondgebied verdreven werden voor ontginningsactiviteiten, infrastructuurprojecten, militarisering, ... moeten naar hun grondgebied terug kunnen gaan, of gewoon gecompenseerd worden. Internationale standaarden op gebied van mensenrechten en milieu moeten gerespecteerd worden door regeringen en ingebouwd worden bij het sluiten en implementeren van handelsovereenkomsten. Vooraleer om het even welk project opgestart wordt in hun gemeenschap, moeten inheemse volkeren hier toestemming voor geven, na voldoende geïnformeerd te zijn. Artikel 8j en 10c van de Conventie over Biologische Diversiteit, die traditionele kennis en inheemse systemen en praktijken voor het gebruik van het land beschermen, moeten het kader vormen voor de WTO overeenkomsten. Regeringen moeten de

onmiddellijke adoptie steunen van een UN voorstel van een Verklaring van de Rechten van Inheemse Volkeren.

2. Stop het patenteren van levensvormen en andere intellectuele eigendomsrechten over biologische bronnen en inheemse kennis en zelfs het genetisch materiaal van inheemse volkeren. We willen dat er een verklaring komt die dergelijke patentrechten uit de TRIPS overeenkomsten haalt. Dit om te verzekeren dat wij, inheemse volkeren, controle kunnen behouden over onze zaden, medicinale planten en inheemse kennis.

Biopiraterij moet ophouden. We vragen dringend dat het V.N Permanent Forum over Inheemse aangelegenheden onderzoekt hoe de V.N. kan stappen ondernemen om inheemse kennis te beschermen.

3. Het basisrecht op gezondheid van inheemse volkeren moet verzekerd worden. Dit houdt in dat er een beperking komt in de patentbescherming door farmaceutische en biotechnologische bedrijven, zodat de toegang tot goedkopere geneesmiddelen verzekerd blijft.

4. We ondersteunen het standpunt van sommige ontwikkelingslanden om geen nieuwe WTO ronde te lanceren en de expansie van de WTO te stoppen, vooraleer een aantal basisregels en principes herzien zijn. Het gaat om de regels die aan bedrijven te veel rechten geven en die regeringen verhinderen om een duurzame ontwikkeling na te streven.

5. Er moet een halt toegeroepen worden aan de uitbreiding van de GATS overeenkomsten. De huidige overeenkomsten wat betreft privatisering en liberalisering van gezondheid, educatie, water, energie en landschapsbescherming moeten herbekeken worden. Er moet een einde komen aan de commercialisering van de

cultuur van de inheemse volkeren en het toenemende monopolie van de toeristische industrie in de handen van internationale en nationale reis en touragentschappen. We moeten de toelating krijgen om zelf de beschermde gebieden die ons leefmilieu vormen (parken, wouden en waters), te beheren, volgens onze inheemse praktijken, om zo ook de biodiversiteit en het ecosysteem te behoeven.

6. Er moet een halt komen aan de landbouwonderhandelingen die een verdere toename van de liberalisering van de import van landbouwproducten willen doordrukken. Er moet een drastisch einde komen aan de exportsubsidies die de V.S. en de E.U. aan hun agrarische bedrijven en boeren toekennen. Staten moeten maatregelen nemen om voedselsoevereiniteit en voedselzekerheid te bevorderen en te behoeden, en er moet een halt komen aan het dumpen van kunstmatig goedkope en hooggesubsidieerde landbouwproducten uit de V.S., de E.U., Canada, Australië en Nieuw Zeeland. Inheemse boeren moeten het recht hebben om hun eigen landbouwsysteem en voedselvoorziening verder te blijven gebruiken, om hun traditionele zaden te kunnen planten en vermenigvuldigen. Handels en investeringsovereenkomsten die deze rechten ondermijnen moeten herzien worden.

7. Er moet een halt komen aan de militarisering van gemeenschappen van inheemse volkeren, en aan de criminalisering van protest en weerstand tegen destructieve industrieën en programma's. Er moet een effectief onderzoek komen naar de vele gevallen van moorden, willekeurige arrestaties, aanhoudingen en overvallen, die gepleegd werden tegen inheemse volkeren en tegen hen die hen steunen, en het recht moet toegepast

worden.

8. Ondersteuning en versterking van systemen van duurzame handel die reeds eeuwen bestaan tussen inheemse volkeren in Amerika, maar die door militarisering van de grenzen en andere destructieve praktijken sterk beperkt werden.

Bronnen:

<http://www.foodfirst.org/wto/reports/2003091>

De onderstaande delegatie drukte op 11 september 2003 haar solidariteit uit met de Koreaanse boeren, naar aanleiding van de zelfvernietiging van de Koreaanse Mr Lee Kyung-Hae, vanuit het besef dat de ellende die aan de basis van zijn daad lag, ook hun dagelijkse realiteit is. Ze zien zijn daad als een persoonlijk offer voor de zaak van hen die zich dagelijks inzetten om mensen te voeden, maar wier rechten ontkend en geschonden worden door de politiek en de onderhandelingen in relatie met de WTO overeenkomst over Landbouw (AoA: Agreement on Agriculture). Ze vragen dat de veiligheid van de Koreaanse delegatie zal verzekerd worden en beloven plechtig zijn strijd te zullen verder zetten.

Asian Indigenous Women's Network
Cordillera Peoples Alliance
Indigenous Environmental Network
Indigenous Initiative for Peace
Indigenous Women's Network
International Indian Treaty Council
Na Koa Ikaika Kalahui Hawaii
Tebtebba Foundation

4PR.php

Third World Network,
<http://www.twinside.org.sg/>
Indigenous Tourism Rights, <http://www.tourismrights.org>

Lieve De Kinder

Het Amazonegebied en het klimaatverbond

Het Klimaatverbond verenigt Europese steden en gemeenten die een verbintenis zijn aangegaan met de inheemse volkeren van het Amazonebekken. Deze wereldwijde alliantie wil op lokaal niveau werken om een nefaste klimaatwijziging in de wereld tegen te gaan. Het initiatief wil bijdragen aan duurzame ontwikkeling en aan een gelijkwaardige

NoordZuid relatie. Het doel van het Klimaatverbond is het wereldwijd beschermen van het klimaat door de uitstoot van broeikasgassen in het industriële Noorden sterk terug te dringen en de regenwouden in het zuiden van onze planeet te beschermen. Door dit verbond met inheemse volken steunen we hun streven naar primaire rechten zoals de

erkenning als volk en het leven in hun natuurlijke omgeving naar eigen inzicht en traditie. De gemeenten nemen een aantal verplichtingen op zich op het vlak van activiteiten en maatregelen, zoals opgenomen in het Klimaatverbondmanifest van Europese Gemeenten (1990) (en in de Verklaring van Bolzano (2000).

Het Amazonegebied

Het Amazonegebied strekt zich uit over een oppervlakte van 78 854 331 km² over negen landen: Bolivia, Brazilië, Columbia, Ecuador, Guyana, Peru, Venezuela, Suriname en Frans Guyana. Het Amazonegebied bevat het grootste regenwoud ter wereld met een flora en fauna die op zichzelf de helft van de biodiversiteit van de wereld omvat met honderdduizenden planten en miljoenen dieren, waarvan velen tot op vandaag onbekend zijn in de westerse wetenschap. Tegelijk vormt het gebied het reservoir voor 20% van de totale voorraad aan zoetwater in de wereld.

Het gebied en zijn inheemse bewoners zijn in een voortdurende strijd gewikkeld door bezetting, spanning, kolonisatie en schade toegebracht aan het milieu. Grote belangen staan op het spel: strategische hulpbronnen (uranium, olie, nikkel, zink, koper, goud, genetische rijkdom) zijn in overvloed aanwezig. Negatieve effecten worden tegengegaan door het inrichten van 'beschermde gebieden' zoals onder andere natuur, nationale en ecologische parken en reservaten. Het natuurbehoud gaat dikwijls voorbij aan de landrechten van inheemse volken en het feit dat vele inheemse groepen er sinds mensenheugenis in harmonie met de natuur leven. Geen enkele van de categorieën van 'beschermde gebieden' (181 251 km² in de Amazonebekkenlanden) geeft garanties voor de bescherming van inheemse territoria. Integendeel, vele van de inheemse gebieden vallen ten prooi aan mijnbouw, olie en houtexploitatie, kolonialisme en toerisme.

Een voorbeeld daarvan is het Yasuni National Park in Ecuador, waar onlangs een echte genocide plaatsvond van het Tagaeri volk door gewapende houthandelaren zonder dat de autoriteiten in staat bleken tussen te komen.

Op andere plaatsen werken overheden mee aan de exploitatie en het winstbejagen koste van de rechten van de inheemse volken. Dat is b.v. het geval door de aanwezigheid van oliemaatschappijen op Huarorani territoria in Ecuador.

COICA

De Coordinadora de las Organizaciones Indígenas de la Cuenca Amazónica (COICA) is de koepel van inheemse organisaties in het Amazonegebied. Zij verenigt een miljoen mensen verspreid over 400 inheemse volken. Via COICA

kunnen de inheemse volken van het Amazonegebied samen hun rechten verdedigen, hun grote culturele diversiteit beschermen en tot oplossingen komen voor de problemen waarmee zij kampen.

COICA stelt volgende algemene eisen:

- o Het wettelijk erkennen van de territoria van inheemse volkeren en hun vrije toegang tot alle natuurlijke bestaande hulpbronnen.
- o Het verbod op alle extractieve activiteiten in beschermde gebieden.
- o Inheemse volkeren moeten van de economische voordelen kunnen genieten die voortspruiten uit hun activiteiten die de natuur beschermen.
- o De directe participatie van inheemse organisaties in alle beslissingen met betrekking tot inheemse volkeren.
- o Het verbod op voorrangregeling van 'beschermde gebieden' op inheemse territoria.

Frankfurt

Het Klimaatverbond wordt gecoördineerd door het Europese secretariaat in Frankfurt, de eerste Europese stad die het Klimaatverbond ondertekende. Het krijgt steun van nationale en regionale coördinatiebureaus en contactpunten, die de leden steunen en campagnes organiseren om zeer belangrijk het publiek te informeren en bewust te maken.

Klimaatverbondbrief

In Vlaanderen werd het Klimaatverbond gepromoot door VODO (Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling). VODO en andere milieuorganisaties ijveren nog steeds voor de uitvoering van de Lokale Agenda 21, waarin het Klimaatverbond zijn basis vindt. KWIA werkt hierin met hen samen en wil met het nieuwe project 'Klimaatverbondbrief' (met de steun van de Vlaamse Gemeenschap) vooral de verbondenheid en wederzijdse afhankelijkheid tussen Noord en Zuid aantonen, zowel bij het ontstaan van wereldwijde problemen als bij het zoeken naar constructieve en duurzame oplossingen ervoor.

Beleidsbeslissingen genomen op lokaal niveau hebben steeds meer een wereldwijde relevantie. Vandaar dat KWIA een oproep doet om druk uit te oefenen op het lokale bestuur, dat de Klimaatverbondnieuwsbrief ontving.

Wat kunt u doen?

Je kan de Klimaatverbondnieuwsbrief, die elke drie maanden verschijnt, online lezen, op de website van KWIA, om jezelf te informeren. En je kan druk uit oefenen op het lokale bestuur, dat inmiddels van KWIA de Klimaatverbondbrief ontving. Je kan b.v. navragen of de gemeente het Klimaatverbond al ondertekend heeft, en zo ja, of ze haar beloften nakomt.

Vlaamse gemeenten die reeds toetraden tot het Klimaatverbond:

Aalst, Boom, Brugge, Dendermonde, Diksmuide, Dilbeek, Eeklo, Evergem, Geetbets, Gent, Hasselt, Herent, HerkdeStad, HeusdenZolder, Ichtegem, Kortrijk, Lebbeke, Leuven, Maasmechelen, Malle, Mechelen, Nevele, Oosterzele, Overpelt, Poperinge, Rumst, SintNiklaas, Torhout, Waarscot, Wichelen, Zemst, Zoersel, Zwijndrecht. Vlaamse provincies die zijn aangesloten bij het Klimaatverbond: Limburg en Antwerpen (gegevens april 2003)

Samenstelling: Lieve De Kinder

Bronnen: actienieuwsbrieven van KWIA, en klimaatverbondbrieven: www.kwia.be

Duurzame ontwikkeling

Duurzame energie: de mogelijkheden in de gemeenten Stad Gent is op 20/10/03 uitgeroepen tot Meest energiebewuste gemeente van Vlaanderen .

uit: De Gentenaar 21/10/03

Met het prijzengeld lanceert de stad meteen een uitdaging aan 550 van haar inwoners uit 11 wijken. Als die erin slagen om 10 procent energie te besparen, mogen ze per wijk 5.000 euro in een zelf te kiezen wijkproject investeren.

Stad Gent heeft zichzelf de uitdaging opgelegd om 10 procent energie te besparen in 10 jaar. Het leverde de stad gisteren de Vlaamse energieprijs op, uitgereikt door Vlaams minister Gilbert Bossuyt. Gent ging Leuven en Sint-Truiden vooraf.

Onder meer het fietsverhuur aan studenten en het gratis bouwadvies dat Gentenaars met (ver)bouwplannen kunnen krijgen in de MilieuAdviesWinkel kregen lof toegezwaid. Maar ook de maatregelen die de stad zelf neemt om energie te besparen, vielen in de smaak

van de minister. Zo zijn onder meer de tennishallen aan de Blaarmeersen, het stadhuis en de openbare verlichting de voorbije jaren aangepakt, mét succes. Bijvoorbeeld voor de verlichting levert dat een besparing op, tegenover 1998, van 2.240.663 kWh - goed voor een besparing van 107.282 euro, en een vermindering van de CO₂-uitstoot met bijna 300 ton, zegt schepen voor Leefmilieu Lieven Decaluwe.

Deze maand worden de stadsambtenaren, onder het motto Houd het sober in oktober aangespoord om extra op hun energieverbruik te letten. Om hen daartoe aan te sporen organiseert het stadsbestuur onder meer een trappenwedstrijd, die ertoe moet aanzetten om de lift wat vaker te laten staan.

De stad wil nu ook de bewoners in elf wijken aansporen om iets te doen aan

hun energieverbruik. "We zoeken voor het project Klimaatwijken volgend voorjaar 550 gezinnen, verdeeld over die wijken", zegt duurzaamheidsambtenaar Aline Tyvaert. "Zij krijgen van ons een gratis energie audit, zodat ze weten wat ze kunnen ondernemen om hun energieverbruik snel naar beneden te halen. Dat hoeven niet altijd de duurste snufjes te zijn", voegt Tyvaerts collega Stefaan Vervaeke daar aan toe.

"Volgend stookseizoen, tussen 1 november en februari 2005, gaan we dan het energieverbruik meten, aan de hand van de energiefactuur", zegt Tyvaert. "Blijkt dat in een bepaalde wijk de bewoners 10 procent minder energie hebben verbruikt, dan mogen die bewoners voor hun wijk een project uitkiezen dat dan van de stad en van de elektriciteitsmaatschappij 5.000 euro krijgt." (TOD)

Het GMO moratorium is een overwinning voor de publieke opinie EU landen blokkeren nieuwe GMO zoete mais

Friends of the Earth Europe en Voor Moeder Aarde vzw verwelkomen de beslissing van de Europese landen om het EU moratorium op nieuwe GMO voedingsstoffen niet te verbreken. Het EU reguleringscomité sloeg er niet in een voorstel door de Europese Commissie om controversiële zoete mais, die genetisch gemanipuleerd werd om zijn eigen insecticide te produceren, toe te laten in verkooppunten in Europa. Friends of the Earth had kritiek geuit en samen met Voor Moeder Aarde op 10 november actie gevoerd (foto bij dit artikel en op de voorpagina)

Immers:

- * de regelgeving betreffende traceren en etikettering staat nog niet op punt;
- * het voorstel houdt geen rekening met het GMO-goedkeuringsproces, dat grondiger en transparanter is en verplichte monitoring van de gezondheidseffecten omvat na de goedkeuring.
- * het voorstel houdt geen rekening met de

nieuwe Europese regels wat betreft voedselveiligheid, die eisen dat rekening wordt gehouden met korte als lange termijn effecten, met de effecten op de toekomstige generaties, met mogelijke cumulatieve toxische effecten en met de invloed op consumenten die gevoelig zijn wat gezondheid betreft.

Geet Ritsema van Friends of the Earth:

De Europese Commissie zou, in plaats van druk uit te oefenen om ongewenste voedingsstoffen toch in verkooppunten toe te laten, de bioindustrie moeten aanzetten om het grondiger en meer transparante toelatingsprocédé dat volgend jaar vanaf volgend jaar moet toegepast worden, ernstig te nemen. Op deze wijze zou de Europese Commissie de gezondheid van de Europese burgers en van hun leefmilieu vooropstellen boven de economische

Actie Friends of the Earth Europe en Voor Moeder Aarde, 10/11/03, Brussel.

belangen van de V.S. regering en de biotechnologie-industrie.

Voor contact:

Geert Ritsema: +31 6 290 05 908 (mobile)

Adrian Bebb + 49 1609 490 1163 (mobile)

WTO

Alexandra Wandel: +32 497 90 80 68

Belgische regering: bescherm nú de GGO-vrije landbouw

Platformtekst over GGO's (Genetisch Gewijzigde Organismen) door Greenpeace, Velt, Wervel, Natuurpunt, Vredeseilanden, Oxfam Solidariteit, Oxfam Wereldwinkels, Bond Beter Leefmilieu

Recent heeft de Europese Unie nieuwe regels uitgevaardigd, die het mogelijk maken dat binnenkort nieuwe genetisch gemanipuleerde organismen (GGO's) 'onder voorwaarden' op de Europese markt worden gebracht. Nieuwe voorstellen om GGO-vrije landbouw te beschermen liggen op tafel. De Europese wetgeving gaat nog niet ver genoeg. Daarom vragen wij aan de Belgische regering om deze Europese basiswetgeving aan te vullen en te verscherpen. En zo de GGO-vrije productie te beschermen. Het is nu het moment om besmetting van onze landbouw door GGO's te vermijden. De belangen van de Belgische landbouwers, consumenten en van het milieu gaan in het GGO-dossier hand in hand. Wij vragen aan de Belgische regering dat ze deze belangen verdedigt.

GGO's zijn levende organismen. Eenmaal gelanceerd kunnen ze zich ongebreideld verspreiden in de natuur. Niemand kan ze dan nog terughalen. Daarom is een strenge en objectieve procedure nodig voor de goedkeuring van GGO's. Eerst moeten de risico's van verspreiding voor landbouw, milieu en gezondheid worden afgewogen. Net als het nut voor de maatschappij. En eenmaal GGO's op de markt zijn toegelaten, blijft onderzoek noodzakelijk naar de gevolgen voor landbouw, gezondheid en milieu. Want wanneer milieu, gezondheid of GGO-vrije landbouw in het gedrang komen, is het nodig om de verdere verspreiding van GGO's snel een halt toe te kunnen roepen. Indien er sprake is van besmetting van gewassen door GGO's, zijn zelfs onmiddellijk beperkende maatregelen noodzakelijk.

De introductie van genetisch gemanipuleerde organismen op de (wereld)markt maakt controles noodzakelijk naar hun aanwezigheid in zaden en producten. Daarom moet de Belgische overheid het aantal GGO-controles sterk opvoeren en tegelijk werk maken van technieken die alle GGO's die wereldwijd op de markt zijn, kunnen opsporen.

GGO-vrije producenten mogen op geen enkele manier benadeeld worden door GGO-producenten. Het principe 'de vervuiler betaalt' moet worden toegepast op alle commerciële schade die door GGO's wordt veroorzaakt. Dat wil zeggen dat de GGO-producent aansprakelijk is voor de eventueel te nemen voorzorgen en voor schade die wordt opgelopen. Concreet houdt dit in dat:

- De meerkost van GGO-controles wordt doorgerekend aan GGO-kwekers en bedrijven.

- De GGO-producenten maatregelen nemen om

besmetting door GGO's te voorkomen vooraleer ze in het milieu te introduceren.

- De GGO-producent aansprakelijk is voor schade die wordt opgelopen.

In het bijzonder moeten we letten op de zuiverheid van zaden, want zaaigoed staat aan het begin van de voedselketen. In Europa wordt momenteel een nieuwe richtlijn voor zaden bediscussieerd. De Europese Commissie wil een hoge besmetting van zaden door GGO's toelaten. Bij een vervuiling door GGO's, ontnemt de Europese Unie haar landbouwers de mogelijkheid om eigen zaad te sparen voor latere oogsten. Want ook landbouwers die GGO-vrij willen werken, worden dan genoodzaakt om gecertificeerd GGO-vrij zaad aan te kopen. Hierdoor worden ze op kosten gejaagd. Eens te meer nog aangezien de huidige wetgeving de schade van GGO-besmetting laat betalen door niet-GGO landbouwers.

Gentechnologie heeft transparantie nodig. Informatie over GGO-gewassen moet openbaar gemaakt worden. Data over nieuwe genen, over experimenten en registers van GGO-(proef)velden dienen publiek toegankelijk te zijn. Landbouwers hebben deze informatie nodig om de eigen oogst te beschermen, en consumenten om een vrije keuze te maken als het over hun voeding gaat. Bovendien moeten de goedkeuringen van GGO's publiek en transparant gebeuren. Enkel zo kan het publiek over de objectiviteit van de procedure waken.

Om een GGO-vrije productie te garanderen, hebben we absoluut GGO-vrije zones nodig: gebieden waar geen GGO's worden gekweekt. Enkel zo kan je de productie van GGO-vrij zaaigoed of van bijzondere ecosystemen beschermen. Wij vragen dringend een beleidsmatige keuze voor onderzoek naar duurzame landbouwsystemen, met meer financiële middelen dan vandaag. Want als er onvoorziene neveneffecten van gentechlandbouw aan het licht komen, zal men een beroep moeten doen op meer bij de natuur aanleunende productiesystemen.

Het is nú aan de Belgische regering om actie te ondernemen en de GGO-vrije landbouw te beschermen. Enkel zo kunnen landbouwers en consumenten een echte vrije keuze blijven maken: tussen voeding met of zonder genetische gemanipuleerde organismen. Anders worden we op termijn allemaal gedwongen om in de GGO-logica te stappen. En dat willen we niet.

bron: www.wervel.be

GMO besmetting is niet te stoppen

Nieuwe resultaten over de gevaren van genetisch gemanipuleerde gewassen

Een nieuw onderzoek, gepubliceerd door de regering van Groot-Brittannië, toont dat pollen van genetisch gemanipuleerd raapzaad zich 6 keer sneller verplaatst dan vroeger gedacht werd, en dat hierdoor niet GMO gewassen voor generaties kunnen besmet worden, indien dit niet rigoureus gecontroleerd wordt. Bijen kunnen pollen van raapzaad tot 26 km ver meedragen.

Verdere bevindingen geven aan dat GMO-suikerbiet als effect kan hebben dat bepaalde vogelsoorten uitgestorven zijn in 20 jaar tijd.

Friends of the Earth ontdekte GM pollen in bijenkwekerijen op 4,5 km van een proefveld voor GMO's, zodat bijenhouders hun kwekerij moesten verplaatsen.

<http://www.defra.gov.uk/environment/gm/>

(<http://www.foe.co.uk>)

Pete Riley FOE GM Senior campaigner +44 771 2843210 (mobile)

FOE London press office +44 207 566 1649

Adrian Bebb FOE Europe GM Campaigner +49 1609 490 1163 (mob)

Farm Sanctuary

Een opvangcentrum met respect voor mens, dier en milieu

Farm Sanctuary V.G. is een toevluchtsoord voor van het slachthuis geredde, niet langer gewenste, verwaarloosde of achtergelaten boerderijdieren. Het is gelegen in Waremmes, tussen Luik en Hasselt. De V.G. in de naam staat voor Valérie en Guy, de stichters en bezielers van de vzw, maar ook voor VegGie.

Meer dan 300 dieren die konden ontsnappen aan hun trieste lot hebben er een nieuw leven gekregen. Kippen, konijnen, duiven, geiten, eenden, ganzen, pony's, varkens, schapen, koeien en andere dieren worden er liefdevol opgevangen en verzorgd. Kip Mia, gered uit een legbat-terij; varken Suske, gered uit de bio-industrie (van de vrachtwagen gevallen die op weg was naar de vetmesterij); Monsieur Macca, een hangbuikzwijntje, achtergelaten in een bos en samen met Guy en Valérie gevangen door een rijks-wachter die... Mr. Macca heette); eend Daffy, die één poot kwijtraakte in een vissersnet, exvechthaan Terminator, blind; bokje Joske, slachtoffer van ver-waarlozing; de fazanten Igor, Svetlana en Anastasia, gered van jagers; kalkoen JeanMarie, die bestemd was voor het kerstdiner; pony Mirabelle, verschrikke-lijk verwaarloosd in een nu gesloten 'die-rentuin' enzovoorts.

F.S.V.G. is er zich van bewust dat niet alle dieren kunnen worden gered maar geeft een duidelijk signaal dat het anders kan, door individuele dieren, die het geluk hadden op de boerderij te worden opgevangen, een lang en gelukkig leven te geven. Daarom probeert F.S.V.G. het vegetarisme te promoten, uit respect voor de boerderijdieren, voor het milieu (denk maar aan het mestoverschot, ver-zuring, ontbossing...) en vooral voor de miljoenen slachtoffers van de bioindus-trie.

De gebouwen zijn eigendom van Guy De Bondt en zijn vrouw Valérie. Samen staan zij in voor de dagelijkse verzorging van de vele dieren. Het vraagt een hoop werk, tijd en aandacht om al die hongerige en dorstige maagjes altijd weer te vul-len met goed en gezond eten (dagelijks vers fruit bijvoorbeeld) en drinken, om met dieren naar de dierenarts te gaan, om

afsluitingen te plaatsen of te repareren, of om de koeien of pony's te verhuizen van de ene naar de andere weide. De twee koeien Ellen en Marianne dronken bijvoorbeeld tijdens de voorbije warme zomer 100 liter per dag. Ook in de win-ter vraagt vers water geven heel veel werk en tijd, want leidingen willen al eens bevroren en dan is het met emmers sleuren geblazen. En het roze varken Sus, dat meer dan 200 kilo weegt, loopt dagelijks vrij rond en wil al wel eens ondeugend zijn en proberen een afslui-ting omver te lopen. Ook de vele geiten en bokken gedragen zich niet altijd even voorbeeldig en doen niets liever dan te proberen de bomen, die Guy met zoveel liefde plantte en verzorgde, kapot te bij-ten.

F.S.V.G. kan gelukkig rekenen op een ploeg enthousiaste medewerkers die, waar ze kunnen, helpen met raad en daad.

F.S.V.G. werkt ook nauw samen met de nieuwe dierenrechtenorganisatie Bite

B a c k
(www.bite-back.be), met
EVA (Ethisch
Vegetarisch
Alternatief,
www.vegetaris-me.be), met
andere opvang-centra voor die-ren zoals
Animaux en
P é r i l
(www.aep.be)
en bemiddelt
bovendien bij

het vinden van een goede thuis voor die-ren waarvoor op de boerderij helaas geen ruimte (of geld) is.

F.S.V.G. probeert ook zoveel mogelijk te werken met dierproefvrije en milieu-vriendelijke producten. De producten van Ecover zijn er nooit ver weg.

Het geld voor de verzorging, de voeding en het logement komt van meters en peters die een of meer dieren financieel adopteren. Zonder hen zou dit initiatief onmogelijk zijn. Voor een klein dier

zoals een kip, een konijn of een eend betaalt men 6,25 euro per maand, voor een groot dier (geit, varken, pony, koe) is dat 12,50 euro per maand. Ook scholen, jeugdclubs, hobbyclubs enz. kunnen meter of peter worden. Ook hier speelt het educatieve weer een grote rol: door hun zorg voor één dier, zullen mensen hopelijk gaan nadenken over hun omgang met andere dieren.

Veel van de dieren op de boerderij heb-ben een ellendig leven achter de rug en hebben dus extra verzorging nodig. De rekeningen van de dierenartsen, de medi-cijnen, de tonnen stro, het werkmateri-aal, de afsluitingen, het onderhoud van de gebouwen en andere noodzakelijke uitgaven lopen hoog op.

Peters en meters krijgen regelmatig nieuws, een persoonlijk certificaat met foto van 'hun' dier, en worden twee keer per jaar uitgenodigd om hun dier te komen bezoeken. Men kan ook gewoon lid worden, voor slechts 5 euro per jaar.

Magda De Wilde

Gratis folders met uitgebreide info: mag-dadewilde@yahoo.com of tel/fax 09 329 65 64.

Vzw Farm Sanctuary V.G. Rue des quat-re Fermes 13, 4300 Bettincourt (Waremmes)

www.farmsanctuary.be. Rek.nr. 068218058350

Mensen van Moeder Aarde...

In deze rubriek willen we voortaan mensen in het zonnetje zetten die meewerken aan en /of iets betekenen voor Voor Moeder Aarde. We beginnen met een verslag van een EVS-vrijwilligster die door Voor Moeder Aarde naar Ierland is gezonden en een interview met drie EVS-vrijwilligers die bij Voor Moeder Aarde meewerken.

Aisling Arann - vrij leven op een Iers eiland

Inis Mor, een van de Aran-eilanden, gelegen aan de westkust van Ierland: zuivere lucht, zuiver zeewater, dolfijnen, heilige (lees: magische) plaatsen, en heel veel ruimte. Hier leef ik, sinds vier maanden, in Aisling Arann ('Droom van Aran'), een kleine leefgemeenschap ingebed in de Keltische spiritualiteit.

Wij - vier EVS-vrijwilligers en Dara's gezin - leven op een kleine biologische boerderij, die zoveel mogelijk zelfbedruipend tracht te zijn. Dara Molloy, Keltisch priester, stond zo'n tien jaar geleden, samen met zijn vrouw Tess, aan de wieg van de leefgemeenschap. Toen bouwden ze, met behulp van vrijwilligers, het gemeenschapshuis, over een tijdsspanne van drie jaar. Sindsdien leven vrijwilligers van allerlei nationaliteiten hier samen, sinds drie jaar beperkt tot een Europese culturele mix in het kader van EVS (European Voluntary Service).

EVS is een jongerenprogramma gefinancierd door de Europese Unie, met als hoofddoel de uitwisseling van culturele ervaringen ter bevordering van een Sociaal Europa. Er zijn drie partijen betrokken bij een EVS-project: de vrijwilliger, de zendorganisatie, en de gastorganisatie (in mijn geval: ikzelf, Voor Moeder Aarde en Aisling Arann). De duur van een project varieert van 6 maanden tot een jaar. Bij Voor Moeder Aarde draaide ik in februari een weekje mee om de ploeg te leren kennen, en om het nodige papierwerk in orde te brengen. Dank Pol, voor de vlotte organisatie!

Naast een gemeenschapshuis, waar gasten van harte welkom zijn, omvat de boerderij meerdere velden waarop groenten verbouwd worden (aardappelen, bonen, ajuin, kool...), een serre (tomaten, courgette...), en er zijn ook kippen, ganzen, eenden, een hond en een poes. Doel van het project is met elkaar en met de natuur in harmonie te leven, waarbij we een flink deel van ons voedsel zelf verbouwen op een natuurvriendelijke wijze (bv. zeewier als bemesting). Zo staat er tijdens dit schrijven een ketel vol met braambessen op het vuur, voor een wintervoorraad blackberry jam.

Centraal in de levensfilosofie van de stichters staat de Keltische spiritualiteit, waarin de nadruk wordt gelegd op het eren van Moeder Aarde, die leven brengt en instandhoudt. Elke zondag is er een ritueel, waarin we ons verbinden met de krachten van hemel en aarde, en met elkaar. Aan belangrijke overgangsdagen zoals de zonnewende of midzomer wordt dan bijzondere aandacht besteed, en er wordt gekeurd met muziek, dans, een kampvuur en zoete gerechten.

Elk van de bewoners heeft zijn/haar vaste taken, zoals het bakken van brood, het ontvangen van de gasten, de inkopen... Daarnaast wordt elke week besproken wat er in samenwerking moet gedaan worden (zoals het rooien van de aardappelen of het bouwen van een hut).

Het huis is erg levendig met de muziek die dagelijks gespeeld wordt (fluit, gitaar, trom) en de gasten die

regelmatig over de vloer komen. Ook in de pubs wordt er muziek gespeeld, zoals 'in de oude tijd', op Ierse doedelzak, fluit, gitaar en harmonica. Ik voel me hier heel gelukkig: de sfeer in huis is harmonisch, en het eiland telt heel wat sterk-energetische plaatsen die een diepere dimensie brengen aan meditatieve ervaringen, een ware bron van inspiratie voor mijn schrijfwerk. En wat een paradijselijke ervaring, gegrond in de aarde: het blootsvoets oogsten van aardappelen in de warme zonneschijn, met de weidse Atlantische oceaan rondom ons.

Tot voor kort drukten Dara en Tess hun eigen tijdschrift, 'The Aisling' (gestart in 1991), met allerlei artikels over een alternatieve levenswijze. Vanaf nu worden nieuwe artikels enkel toegevoegd aan de website, waarop ook de oude teksten te vinden zijn. Verder wordt er met de rest van de wereld contact gehouden via de mensen die hier voor een tijdje wonen en de vele gasten die hier komen logeren.

Karen Goovaerts
meezames@hotmail.com

Aisling Arann
www.iolfree.ie/~daramolloy
www.aislingmagazine.com

Jint (EVS België); www.jint.be

Drie EVS-vrijwilligers aan het woord

Niet alleen op onze moeder de aarde dwalen veel mensen rond, ook op het kantoor van Voor Moeder Aarde lopen er heel wat binnen en buiten. Sommigen werken al jaren mee aan campagnes en acties, anderen zijn lid van een werkgroep en dragen daar hun steentje bij, nog anderen werken een tijdje mee om daarna andere horizons op te zoeken. Tot die laatste groep horen de EVS-vrijwilligers. Dezen komen uit verschillende Europese landen om voor een half jaar of een gans jaar mee te werken met Voor Moeder Aarde. We hadden een gesprek met drie van hen: Anu, Elsa en John.

Anu Korhunen is 23 jaar en komt uit Finland, Elsa is 19 jaar, komt uit Oostenrijk en John is 20 en komt uit Malta.

Wat hebben jullie gestudeerd en hoe heb je VMA gevonden als gastorganisatie?

Anu: Na mijn humaniorastudies werkte ik als au pair in Parijs en Brussel en daar vernam ik iets over de mogelijkheid om als Evs-er voor een jaar in een land te verblijven. Ik vond Voor Moeder Aarde door op internet te zoeken in de organisaties die zich aanbieden op de site van JINT. Werken rond milieu en vrede trok me wel aan. En eerlijk gezegd ging mijn voorkeur ook uit naar België omdat ik daar tijdens een vorig verblijf "iemand" had leren kennen.

Elsa: Als ik terug thuis ben wil ik psychologie gaan studeren. Een vriend trok mijn aandacht op demogelijkheid een tijd in het buitenland te verblijven en eerst

wou ik heel graag naar Frankrijk, omdat ik die taal geleerd heb op school. Maar daar was geen plaats, zodat ik voor België koos, omdat men daar ook Frans sprak. Pas bij mijn aankomst in Gent besepte ik dat Nederlands hier de voertaal is!

John: Ik studeerde wiskunde en informatica en was op zoek naar een echte grassroot organisatie, die werkte rond ontwapening en milieu. Bij Voor Moeder Aarde heb ik dat inderdaad gevonden. Ik vond deze organisatie ook interessant omdat je er niet alleen bent als internationaal vrijwilliger.

Wat zijn jullie taken?

Anu: Elke Evs-vrijwilliger moet een aantal uren in het restaurant Lekker Gec meewerken, in de zaal, maar vooral in de keuken. We doen daar verschillende zaken: de afwas, maar ook helpen koken en zelf voedsel bereiden, taarten en cakes b.v. Bij Voor Moeder Aarde ben ik verantwoordelijk voor de goederenverkoop: t-shirts, stickers, speldjes, postkaarten. Ik werk ook mee in de werkgroep Case Hermaja, die

acties voert tegen de gevangenisstraffen die gewetensbezwaarden kunnen krijgen in Finland en ik heb ook meegewerkt aan de boycot campagne.

Elsa: Bij Voor Moeder Aarde ben ik verantwoordelijk voor de energiehuishouding. Maandelijks worden in

de twee gebouwen van het Gents

Ecologisch Centrum, waar het kantoor van Voor Moeder Aarde is, de meterstanden genoteerd, die verwerkt worden in grafieken.

Hierdoor kan je zien hoe het verbruik van elektriciteit, gas en water evolueert. Binnen het kantoor besteden ook we grote aandacht aan het energieverbruik: we zien erop toe dat toestellen, vooral computers, niet ongebruikt blijven aanstaan. Ik heb er ook voor gezorgd dat de leidingen die vertrekken uit de chafageketel geïsoleerd zijn. En samen met Johanna, een andere EVS-vrijwilligster, ben ik een brochure aan het schrijven over de energiehuishouding. Ook voor het actiemateriaal, dat gebruikt wordt bij betogingen b.v. ben ik verantwoordelijk.

John: ik hou me vooral bezig met campagnes rond burgerinspectie,

boycot acties en ik help mee bij het organiseren van diverse campagnes. Werken in het restaurant is een prettige afwisseling met het werk op het kantoor van Voor Moeder Aarde.

Vonden jullie het gemakkelijk om jullie plaats te vinden in de organisatie?

Anu: Het duurt een tijdje alvorens je het reilen en zeilen van de organisatie kent. Daarom is het goed dat je, zeker in het begin, een vast tijdschema hebt, zodat je weet wanneer je waar moet zijn. Een vaste structuur met duidelijke afspraken is zeker in het begin aangewezen, na een tijd vind je je weg en kan je die structuur wel wat loslaten.

Elsa: Ieder EVS-vrijwilliger krijgt een mentor toegewezen, die hem begeleidt bij de taken die hij krijgt. Het is niet zo dat deze taken je worden opgelegd, je krijgt ruimschoots de kans je eigen weg uit te stippelen. Als een taak, die men je vraagt te doen, je niet echt ligt, kan je dit zonder problemen bespreken en een andere taak kiezen.

John: Je leert erg veel: je leert werken in groep, je maakt kennis met alle aspecten van acties en campagnes. Dit geldt zowel voor het "theoretisch" deel: samenwerking met andere organisaties op touw zetten, mensen mobiliseren om deel te nemen, promotiemateriaal ontwerpen, als voor het praktische werk: promotiemateriaal verspreiden en vooral actie voeren op het terrein.

De EVS-vrijwilligers leven samen in een huis. Valt dat mee?

Anu: ja, inderdaad, dat is ook zo aantrekkelijk bij Voor Moeder Aarde. Je komt niet op je eentje terecht

in een gastgezin, maar je kan samenleven met vier andere internationale vrijwilligers.

Elsa: we wonen in een huis met drie verdiepingen en zorgen zelf voor het onderhoud, koken en dergelijke.

John: We kunnen twee keer per dag gratis in het restaurant eten, behalve op maandag, als het gesloten is. We krijgen maandelijks een som geld om b.v. op maandag te eten en voor andere uitgaven.

Elsa: Het gaat er heel ongedwongen aan toe en het groepje dat er nu is, is heel prettig om mee samen te leven. Niemand heeft een vaste taak, maar iedereen zorgt er voor dat alles ronddraait. Gent is trouwens een heel aangename stad om in te verblijven.

Wat is jullie indruk in het algemeen?

Elsa: Ik vond het een heel fijne ervaring: je leert heel wat, de sfeer is heel goed, het werk afwisselend.

Anu: door samen te leven in één huis, leren we elkaar goed kennen en is het prettig samenwerken.

John: Ik heb erg veel tijd gestoken in het kiezen van een project en ik denk dat het belangrijk is dat je dat grondig doet, zodat je zo goed mogelijk weet waar je terecht komt. Voor Moeder Aarde valt heel erg mee: je kan zelf heel veel initiatief nemen en datgene wat je doet is bijzonder zinvol. De terugkeer naar Malta zal moeilijk zijn, want de manier van werken van Voor Moeder Aarde is daar niet erg gekend.

Interview: Johan Boelaert

Ontwapening

Geregionaliseerde ellende: Wapenhandel in Vlaanderen

Tijdens de laatste regeringsonderhandelingen besliste PaarsII de bevoegdheden inzake wapenexport over te dragen van het federale niveau naar de gewesten. Dat betekent dat Vlaanderen, Wallonië en Brussel voortaan zelf beslissen over in, uit en doorvoer van wapens, militair materieel en daaraan verbonden technologieën.

De vredesbeweging stond op haar achterste poten: de politiek had andermaal een knieval gemaakt voor een immorele economie, want de wapenleveringen aan Nepal moesten absoluut doorgaan, al moest de wet ervoor aangepast worden. België zou het enige land ter wereld zijn dat de bevoegdheden over wapenexport overdroeg aan de deelstaten.

Hoe het zover is kunnen komen en of er nu misschien nieuwe mogelijkheden zijn ontstaan voor de vredesbeweging, bespraken we in oktober met Georges Spriet, secretaris bij Vrede vzw.

Wie heeft die regionalisering eigenlijk bedacht?

Een aantal groepen aan beide kanten van de taalgrens kwam het goed uit. Het was Bert Anciaux die het op de onderhandelings tafel bracht. Spirit wil zoveel mogelijk bevoegdheden naar het Vlaamse niveau halen, en anderzijds komt het voor de wapenhandel de PS en de MR goed uit. Die willen dat de Waalse wapenfabrieken zo weinig mogelijk gehinderd worden: de tewerkstelling die de wapenfabrieken creëert, staat voorop, en daarom interpreteert men de wet erg vrij. De SP.A is Spirit volledig gevolgd, en de VLD wilde uiteraard Louis Michel (MR) niet bruuskeren.

Van groot belang was de zaak Nepal. Ten eerste leidde de hele affaire tot een wetsverandering (de omschrijving wanneer uitvoer kan werd veranderd, bb). Die wordt in vredeskringen verschillend geïnterpreteerd. Sommigen vinden het een vooruitgang, anderen net niet. Het Forum voor Vredesactie en Vrede vinden het een achteruitgang. Pax Christi is genuanceerd voor. Negatief is voor de eersten dat leve-

ren aan Nepal met de nieuwe wet kan, en met de oude niet. Bij de oude wrong men zich in vreemde bochten, maar de wet liet het eenvoudig niet toe. Men heeft toen de uitvoer verantwoord met een argumentatie die niet terzake deed, maar die er wel toe doet voor de nieuwe wet. Die argumentatie heeft dus rechtstreeks geleid tot de verwoording in de nieuwe wet. Het betreft hier het argument dat men toch kan leveren aan landen die een 'prille democratie' zijn. Dat deed er niet toe voor de oude wet, maar in de nieuwe wet staat het er ongeveer zo in. Die omschrijving laat meer ruimte aan politieke speling en interpretatie, en dat stemt ons zeker niet positief.

Anderzijds, en dat is meer het standpunt van Pax Christi, werd de vorige wet gewoon nooit toegepast en dus nemen sommigen genoeg met een wet die minder strak is, maar die wel zal toegepast worden.

Waarop baseren ze die hoopvolle gedachte?

Op het feit dat er toch een aantal beperkende maatregelen zijn aan toegevoegd. Een aantal is van Europa overgenomen. Maar in de praktijk waren die al van toepassing, dus dat is op zich geen verbetering. Daarnaast zijn er nog een aantal regeltjes waar iedereen voor is: er kan b.v. niet geleverd worden aan legers die kindsoldaten inzetten. Vlaanderen zal nu dus de federale wet overnemen en zowel Spirit als Agalev zullen nu een nieuw wetsvoorstel indienen. Van de kant van Spirit hoor ik wel een aantal positieve zaken. Maar de krachtsverhoudingen in het parlement zullen verscherpingen niet toelaten. De VLD zal dat niet aanvaarden, al was het maar om te verhinderen dat ze de Amerikaanse vrienden voor het hoofd zouden stoten.

Hoe zit het met de betere rapportering?

Het blijft alleszins rapportering achteraf, maar de tijdsspanne tussen vergunning en reële uitvoer enerzijds en rapportering

anderzijds zou verkleinen. De essentiële vraag blijft: zal in het rapport voldoende informatie staan om te garanderen dat een parlementslid haar/zijn controlerend werk kan doen? Ik vrees dat we niet meer informatie zullen krijgen dan vroeger, namelijk een erg vage omschrijving van de uitgevoerde wapens. We zullen per land wel weten voor welk bedrag er is uitgevoerd, maar we zullen niet weten welk land welke wapens krijgt. En precies die informatie is nodig om te kunnen controleren of de wet wordt toegepast. Die informatie wordt niet vrijgegeven omwille van de wet op de statistiek, die zegt dat er geen cijfers mogen worden vrijgegeven die de concurrentiepositie van een bedrijf in gevaar brengt. Maar dat is onzin, want concurrenten kennen elkaars positie, en ze kennen de markt. Ik blijf dus vrezen dat we nog steeds niet de nodige informatie zullen krijgen. De parlementairen en de vredesbeweging kunnen hun werk enkel doen als er transparantie is. Ik schat op Vlaams niveau de krachtsverhoudingen niet zoveel positiever in dan op federaal niveau.

Nochtans hoopten sommigen dat de regionalisering toch een aantal positieve gevolgen zou hebben.

Het pacifisme van Spirit is gekend, en zij gaan oprecht uit van het standpunt 'wat we zelf doen, doen we beter'. Die eerlijke betrachting hebben ze dus, maar ik twijfel er erg aan of er op Vlaams niveau meer haalbaar is. De VLD gaat nooit toegeven. Zij zijn de vertegenwoordigers van de groepen die wapenhandel puur als een economisch goed bekijken. De productie van bedrijven als Barco of EADS (Oostkamp) is voor een belangrijk deel bestemd voor militaire toepassingen (zie kaderstuk). Ook in het nu veel geplaagde Limburg wordt door een onderafdeling van FN nog munitie gemaakt.

Waarmee we op het probleem van de locatie van een bedrijf terechtkomen.

Juist. Het valt te verwachten dat bedrijven zoals Alcatel, die overal wel een afdeling hebben, hun vergunningsaanvraag zullen

indienen in de regio waar de minste problemen te verwachten zijn.

Ook het probleem van de eindbestemming zou in de Vlaamse wet beter kunnen worden aangepakt.

We zouden inderdaad willen dat een leger materiaal dat het hier heeft aangekocht pas kan doorverkopen als het toestemming heeft gekregen van Vlaanderen. De Verenigde Staten passen dat nu al toe: België wil F16's doorverkopen, maar in het contract met de Amerikanen staat dat eerst Amerikaanse toestemming nodig is.

Blijft de Vlaamse vredesbeweging de Belgische wapenexport volgen, of zal ook het verzet nu afbrokkelen?

Ik vrees dat de invloed van de Vlaamse vredesbeweging op de Waalse export zo goed als onbestaande is. Zolang de wet federaal was, konden we via het parlement nog wel wat bewegen. Nu kan dat niet meer, en zal via het Waals parlement moeten worden gewerkt. De Vlaamse vredesbeweging heeft geen invloed op die parlementairen. Het is van groot belang dat we met de Waalse vredesbeweging goed samenwerken. Maar overwegingen in verband met werkgelegenheid spelen daar een grote rol en het protest klinkt minder luid.

Wat mogen we verwachten van het idee om een Vredesinstituut op te richten?

Dat is een oud aandachtspunt van de vredesbeweging. In het buitenland bestaan interessante instituten die cijfermateriaal vergaren, opvolgingsrapporten bijhouden enz. Het bekendste is het Zweedse SIPRI en in Nederland het Clingendaelinstituut. Dergelijke instellingen zorgen ervoor dat de wapensector transparanter wordt. Ze kunnen ook een rol spelen in conflictpreventie, door te voorzien in diplomatieke opleidingen en dergelijke. Natuurlijk, een gewapend conflict heeft altijd diepgaande oorzaken, dat los je niet op met enkele diplomaten die enkel op de korte termijn werken. Ze zijn nodig, maar onvoldoende. Misschien kan zo'n vredesinstituut ook bij die diepgaande analyse helpen, maar dan kom je natuurlijk in politiek vaarwater terecht waarbij verantwoordelijken zullen moeten worden aangeduid.

Een ander strijdpunt van de vredesbeweging is het probleem van het 'aantoonbaar belang', dat het voor NGO's moeilijk maakt rechtszaken aan te spannen. (dit principe betekent dat de eiser persoonlijk nadeel moet ondervinden van hetgeen hij aanklaagt)

Ik zie niet veel verbetering nu de gewesten bevoegd worden. Maar het is toch wel erg frus-

Onderstaande lijst bevat Vlaamse bedrijven die rechtstreeks

betrokken zijn bij de militaire economie. De genoemde bedrijven zijn aanwezig op internationale beurzen zoals Eurosatory of maken deel uit van BGID, een onderdeel van Agoria dat de belangen van de defensie-industrie behartigt. De lijst is verre van exhaustief, en er is geen specifieke reden waarom deze bedrijven wel en andere niet genoemd worden.

Wie	Wat	Waar
ASCO Industries	Onderaannemer mechanische en elektrische onderdelen. De ASCO defence division zorgt onder meer voor hoogprecieze fabricage; monteren van wapens, wapensystemen, vrachtwagens en tanks; revisie van die voertuigen	Zaventem
Barco	De hoogtechnologische deelsystemen (vnl. schermen) worden zowel in de militaire als in de burgerluchtvaart vaak gebruikt	Kortrijk
E.A.D.S.	De op één na grootste wapenfabrikant in Europa, die onder meer aan de Eurofighter werkt, heeft een productieafdeling in Oostkamp - het vroegere Siemens.	Oostkamp
Modulmed Belgium	Containers die gebruikt worden voor het opzetten van veldhospitals, mobiele commandoposten en controleposten	Verskillende productiecentra in Vlaanderen
Nexans Harnesses	Verskillende soorten bekabeling, die ook gebruikt wordt in militaire toepassingen	Huizingen
OIP Sensor Systems	Produceert naast nachtkijkers ook nog hoogtechnologische apparatuur als lasergeleide zoekers	Oudenaarde
Seyntex	Militaire textiel: van kledij en camouflagepakken tot tenten, slaapzakken...	Tielt
Siemens - Atea	Telecommunicatienetwerken die onder meer in de Shape en verschillende NAVO-hoofdkwartieren gebruikt worden	Diegem
Varec	Dit bedrijf verzorgt niet alleen de recuperatie en behandeling van niet-gevuksierde rubber, maar ook de productie van rupsbanden voor tanks en andere gepantserde voertuigen	Mechelen

Wat valt onder de wapenwet?

Spriet: Voor zover ik weet, zou elke levering die een militaire bestemming heeft, gescreend worden op de criteria van de wet op de wapenexport. Dat betekent dat als Volvo vrachtwagens maakt voor het Franse leger, dat valt onder uitvoer van militair materieel. Dus zaken als nachtkijkers, beschermende kledij, elektrische toepassingen... vallen daar ook onder. Maar die staan dan wel niet opgenomen in de rapporten, omdat de nummers die ze krijgen in de uitvoerregeling, de nummers zijn van bijvoorbeeld een vrachtwagen, en niet van een wapen. Maar ze zijn wel gescreend op de criteria van de wet, tenminste, zo vertelt men het ons toch. Voor een parlementair of de vredesbeweging blijft dat onzichtbaar; je kan enkel hopen op de publiciteitsdrang van een bedrijf, dat zo'n contract in de wacht sleept.

terend dat we, met heel wat juristen aan onze kant, kunnen aantonen dat de wet wordt overtreden, zonder dat we iets kunnen doen. Wat betreft Nepal moeten we gewoon ondergaan wat er gebeurt omwille van politieke krachtsverhoudingen. De buitenparlementaire oppositie heeft een sterk dossier, maar kan niet procederen omdat de NGO's door de wapenuitvoer niet rechtstreeks benadeeld worden. Wij moeten dus op zoek naar Nepalezen die wél getroffen zouden kunnen worden door die wapenhandel. Een Nepalees is naar België gekomen, en de rechter heeft gezegd: 'Ja, maar, die man loopt nu al gevaar, zo'n wapenlevering zal dat gevaar niet nog meer vergroten.' Surrealistisch, niet?

Is de reconversie van Vlaamse bedrijven haalbaar? Hier worden niet voor-namelijk mitrailleurs of kogels, maar

wel hoogtechnologische producten gemaakt, die ook andere dan militaire toepassingen kennen.

Bij Barco is de militaire sector blijkbaar nodig om genoeg winst te maken en legers zijn erg goede klanten. Ik weet dus niet of civiele toepassingen de reconversie zoveel makkelijker zal maken.

De vakbonden zouden hier een belangrijke rol kunnen spelen, door van hun bedrijven een ethische productie te eisen. Men kan ook de aandeelhouders bespeken; in het geval van Barco is dat onder andere de GIMV, die werkt met Vlaams overheids-geld. Vandaar de slogan: 'Barco, uw aandeel in de oorlog.'

Waarmee elke Vlaming wordt aangesproken. Wat kan die zelf doen in deze problematiek?

Ten eerste is het van essentieel belang dat zoveel mogelijk mensen zich informeren.

Het is belangrijk dat veel mensen de vredesbeweging actief steunen, want hoe meer steun we krijgen, hoe meer politieke druk wij kunnen uitoefenen.

Ten tweede: bewust omgaan met je geld. Ofwel geen aandelen kopen bij bedrijven die zulke spullen maken, of omgekeerd, er net wel aandelen kopen om vervolgens druk uit te oefenen op het bedrijf. Maar ook wie geen aandelen koopt, kan het verschil maken, namelijk door na te gaan wat je bank doet met je geld. Ook van je bank kan je transparantie en ethisch gedrag eisen.

Bouke Billiet mmv Matthieu Vanspeybrouck

Voor wie meer wil weten:

www.vrede.be

www.vredesactie.be

De publieke opinie opent de ogen van de Europese Unie

Op 3 november werden de resultaten van de FlashEurobarometer met als onderwerp Irak en de vrede in de wereld officieel bekend gemaakt. De Europese Commissie wou met deze peiling nagaan welke landen volgens de Europese burgers een bedreiging vormen voor de wereldvrede. De resultaten waren zo verrassend dat de Europese Commissie er zelf geen raad mee wist en een halve week wachtte voor ze met de uitslag naar buiten kwam. Een beslissing die misschien niet zou zijn genomen, als deze informatie niet naar de Spaanse krant El País was gelekt.

Negenenvijftig procent van de Europese burgers beschouwt Israël als een bedreiging voor de wereldvrede. Dit wil zeggen dat bijna zes op tien van de ondervraagde Europeanen meer schrik hebben van Israël als bedreiging voor een stabiele wereldorde dan van landen zoals Iran, Pakistan, India, Afghanistan... Bij de meeste Europese landen gaat het zelfs over meer dan zestig procent van de ondervraagden: 63% van de Belgen vindt Israël een gevaar voor de vrede.

De Verenigde Staten staan met 53% op de tweede plaats als gevaar voor de wereldvrede, samen met NoordKorea en Irak. Zelfs 88% van de ondervraagde Grieken ziet de VS als grootste gevaar

voor de wereldvrede terwijl er daar maar 26% bevestigend antwoordt op de vraag of Iran een bedreiging vormt en 27% betreffende Irak. De Palestijnse Autoriteit werd niet opgenomen in de peiling aangezien Palestina nog geen land is, aldus de woordvoerder van de Europese Commissie.

We kunnen ons hart ophalen aan het feit dat ook de burgers in de rest van Europa niet blind zijn voor het agressieve beleid van Israël en de VS. Het is duidelijk dat een beleid van geweld met geweld bestrijden niet aanzien wordt als stimulerend voor de stabiliteit en vrede in de wereld.

De Europese Commissie beseft het belang van deze zware veroordeling vanwege de Europese burgers, en probeerde deze politiek gevoelige resultaten dan ook zolang mogelijk stil te houden. De publieke opinie heeft immers de laatste jaren aan belang gewonnen. Er is een mondiger maatschappij ontstaan door de globalisering en de snelle technische vooruitgang. Mensen kwamen massaal de straat op om hun ongenoegen over de aanval op Irak bekend te maken en slaagden er zelfs in bepaalde landen, zoals Frankrijk, Duitsland, Turkije en België te doen afzien van participatie in de oorlog tegen Irak. Turkije besloot

onlangs om geen troepen naar Irak te sturen onder druk van de publieke opinie, ondanks de dollars die er tegenover stonden.

Israël reageerde onmiddellijk furieus op de bekendmaking van de resultaten van de peiling. De stichter van het Simon Wiesenthal Centrum verklaarde: 'Deze schokkende resultaten tarten alle logica en zijn racistische denkbepelden die enkel aantonen dat het antisemitisme in Europa diepgeworteld is en momenteel sterker leeft dan in eender welke andere periode sinds het einde van de tweede wereldoorlog'.

De sussende repliek die de Europese Commissie gaf, namelijk dat de Europese Unie en de Commissie hun beleid niet laten bepalen door opiniepeilingen, doet enkele wenkbrauwen fronsen. Indien de Europese Unie geen belang hecht aan de publieke opinie zou ze niet zoveel geld en energie steken in het organiseren van dergelijke onderzoeken. Het wordt almaar duidelijker dat de Israëlisch-Palestijnse kwestie niet verder op de lange baan kan worden geschoven en dat een dringende oplossing van het conflict prioriteit moet krijgen.

Mijn Geld. Goed Geweten?

Met de campagne 'Mijn geld. Goed geweten?' wijst Netwerk Vlaanderen samen met Vrede vzw en Forum voor Vredesactie de financiële wereld op zijn verantwoordelijkheid. Banken werken immers met ons geld. Ze investeren dat geld in allerhande bedrijven, ook bedrijven in de militaire sector. We willen dat banken open kaart spelen en bekend maken welke bedrijven ze financieren. En we reageren scherp tegen hun investeringen in de wapenindustrie.

Een onthullend dossier van Netwerk toont zwart op wit welke bedrijven gefinancierd worden door welke banken.

Horror in een glanzende verpakking

Clusterbommen, collateral damage, precisiebombardementen, verarmd uranium, ... spijtig genoeg klinken ze ons allemaal bekend in de oren. We worden bijna iedere dag herinnerd aan oorlog of oorlogsdreiging ergens op deze aardbol. Kindsoldaten in het hart van Afrika, een dampend kruitvat in Israël en Palestina, mensenrechtenschendingen over heel onze aardbol, onverbiddelijke burgeroorlogen in Nepal, Kongo,, handig verpakte maar desalniettemin meedogenloze oorlogen om economische redenen in Afghanistan en Irak,

Men probeert ons in te prenten dat in de moderne tijden de oorlogen 'proper' zijn. Niets is minder waar. Volgens een VN-rapport zijn in de jaren '90 negen op de tien oorlogsslachtoffers burgers. De 'collateral damage' loopt dus de spuigaten uit: kinderen die op landmijnen trappen, een ezelkaravaan die aanzien wordt als schuilplaats voor Saddam, vluchtelingen die aanzien worden als vijandige soldaten, of mensen die gewoonweg op de verkeerde plaats wonen.

Ondertussen draait de militaire industrie natuurlijk op volle toeren. In de kille directeurszetels van FN Herstal, Boeing, Lockheed Martin, ... overheersen wel de cijfers, de statistieken en de rendementen. .. Oorlogsslachtoffers halen de agenda van de Raad van Bestuur niet en wor-

den gemaskeerd door het kortstondige geluk van een sterke beurskoers en een stevige winstmarge.

Netwerk Vlaanderen vindt dat geld moet gebruikt worden op een positieve manier, ten voordele van mens en milieu. Wapenproductie kan volgens ons niet bijdragen tot een duurzame samenleving.

Koen Raes, een ethicus van de Universiteit Gent, stelt het als volgt: 'Aangezien wapens maar zelden gebruikt worden voor ethisch verdedigbare doeleinden - 95 procent belandt in verkeerde handen - zijn de winsten die op wapenproductie gemaakt worden immoreel. Waar wapens in conflicten aanwezig zijn, of het nu gaat om een micro-familiaal conflict of een macro-sociaal conflict, grijpt men sneller naar wapens om het conflict op te lossen dan bij afwezigheid van wapens. Bovendien sterven in elk gewapend conflict meer burgers dan militairen.' En Raes besluit als volgt: 'Banken die investeren in wapenproductie zijn indirect medeverantwoordelijk voor de dood van onschuldige burgers.'

Jaarlijks is volgens de Wereldvoedselorganisatie 24 miljard dollar nodig om de honger te bestrijden. Alleen al de Amerikaanse uitgaven voor defensie bedragen ongeveer 15 keer zoveel, nl. 350 miljard dollar. De Verenigde Staten is de zwaarst bewapende natie van de wereld, maar kan nog niet zorgen voor een degelijke gezondheidszorg voor haar bevolking.

Not in my name!

Not with my money?

Een massa mensen kwam in het voorjaar op straat met de eis de oorlog tegen Irak stop te zetten. Allemaal mensen die vinden dat conflicten, meningsverschillen, economische krachtmetingen, best niet beslecht worden via wapengekletter.

Het motto van deze massabetogingen kan herleid worden tot de slogan 'Not in my name!' Op allerlei manieren gaven mensen duidelijk de boodschap dat de oorlog niet in hun naam mag

gestreden worden.

Wij vroegen ons af of die mensen ook kan gegarandeerd worden dat hun geld niet gebruikt wordt om de wapenindustrie (en dus ook de oorlogen die met deze wapens gevoerd worden) te steunen.

Geld dat op onze spaarboekjes staat of dat wij beleggen, wordt immers onder andere gebruikt om bedrijven mee te financieren, of aandelen van die bedrijven mee op te kopen.

Misschien liep je wel met een 'not in my name' petje in een betoging, maar werd ondertussen door jouw bank de Belgische en internationale wapenindustrie gesteund. Want terwijl duurzame bedrijven dikwijls moeilijk aan kapitaal geraken, zitten wapenbedrijven blijkbaar niet verlegen om investeerders.

Het dossier

'Mijn Geld. Goed Geweten?'

Netwerk Vlaanderen trok op onderzoek uit. De banken weigerden immers resoluut de lijst van bedrijven waarin zij investeren openbaar te maken. En aangezien de financiële wereld een heel discrete en geheime sector is, is het natuurlijk niet zo evident om aan informatie te geraken. Het opzet: te weten komen of de grootste bankgroepen, die in België actief zijn, investeren in een aantal geselecteerde Belgische en internationale wapenbedrijven (zie kader).

*AXA, KBC, ING, FORTIS en DEXIA bezitten samen voor 1.5 miljard dollar aandelen van de 9 grote internationale wapenproducenten

* Diezelfde 5 bankgroepen hebben bijna 8% van Barco in handen.

* Fortis en KBC hebben een levensbelangrijke kredietfaciliteit geleverd van elk 10.65 miljoen euro aan Mecar, een Belgische munitiefabrikant.

Geen enkele van de onderzochte banken heeft er dus problemen mee om financiële banden te slaan met wapenproducenten.

De onderzochte wapenproducenten

Mecar

Wie: Belgische munitiefabrikant, dochter van Amerikaanse holding ADG.

Productie: 100% militair: munitiepatronen, granaten, antitankwapens, fragmentatiehandgranaten, ...

Grootste klant: SaoediArabië

Barco

Wie: Belgisch hoogtechnologisch bedrijf voor visualisatieoplossingen

Productie: 14% militair via Barcovie: robuuste beeldschermen en grafische controllers voor ondermeer gevechtshelikopters, radars, duikboten en gevechtsvliegtuigen,....

Gebruikers van Barco-materiaal: Verenigde Staten, Bahrein, Brunei, Chili, Columbia, Indonesië, Irak, Soedan, Zuid-Korea,

ATK

Wie: Alliant Techsystems Hopkins, Amerikaans ruimtevaart- en defensiebedrijf

Productie: levert zowat alle munitie voor lichte wapens voor het Amerikaanse leger en de helft van de munitie voor het zwaar geschut in tanks en antitankwapensystemen voor datzelfde leger.

BAE Systems

Wie: Brits ruimtevaart- en defensiebedrijf, grootste Europese wapenproducent, nr. 3 in de wereld

Productie: Militaire vliegtuigen, militaire schepen en duikboten, torpedo's, radars,

Belangrijkste klanten: Amerikaanse en Britse Ministerie van Defensie, maar ook levering van gevechtsvliegtuigen aan Indonesië,

Boeing

Wie: Amerikaanse multinational

Productie: gevechtsvliegtuigen zoals de B-52 bommenwerper,

Klanten: tweede belangrijkste leverancier van oorlogsmateriaal aan het Pentagon.

EADS

Wie: Tweede grootste wapenproducent in Europa

Productie: 20% militair, o.a. raketten, raketafweersystemen, gevechtsvliegtuigen, gevechtshelikopters

Klanten: Turkije, Maleisië, Indonesië, Zuid-Korea, Taiwan,

General Dynamics

Wie: Amerikaanse multinational

Productie: 63% militair, o.a. land- en amfibievoertuigen, gevechtsvliegtuigen, kernonderzeeërs, munitie, ...

Klanten: grootste leverancier van oorlogsschepen voor de Verenigde Staten.

Lockheed Martin

Wie: Grootste wapenproducent ter wereld

Productie: kernwapens, wapens met verarmd uranium, F-16's en andere gevechtsvliegtuigen,

Belangrijkste klant: 80% van omzet bestemd voor het VS Departement voor Defensie

Northrop Grumman

Wie: Amerikaans defensiebedrijf

Productie: B2 bommenwerper, F14 straaljager, onbemande Global Hawk,

Raytheon

Wie: Amerikaans defensiebedrijf, reeds 80 jaar actief.

Productie: Tomahawk raketten, bommen, radars, wapens met verarmd uranium, clusterbommen,

Klanten: 4e grootste leverancier van wapentuig aan VS-overheid.

Thales

Wie: Frans bedrijf actief in IT, ruimtevaart en defensie

Productie: 61% militair, vooral hoogtechnologisch defensiemateriaal: fregatten en andere oorlogsschepen, elektronica voor raketten, uitrusting 'soldaat van de toekomst'

Klanten: 23% naar het Midden-Oosten

Het militaire profiel van Fortis

Fortis aan het woord: 'De bank volgt op het gebied van de wapenhandel een uiterst restrictief en voorzichtig beleid.' (Wilfried Remans, directeur persrelaties Fortis)

De feiten uit het dossier:

* Fortis heeft in het kader van een bankensyndicaat aan Mecar een kredietfaciliteit geleverd van 10.65 miljoen \$. Mecar is een 100% wapenproducent en heeft deze kredietfaciliteit hard nodig om haar stevige groei verder te kunnen zetten.

* Fortis heeft nog een hypothecaire lening lopen aan Mecar. De lening was indertijd verleend voor het bouwen van de wapenfabrieken en administratieve gebouwen van Mecar. Eind 2002 moet hier

nog een klein miljoen \$ van terugbetaald worden aan Fortis.

* Fortis heeft ook een participatie in Barco van 0.65% ('straatwaarde' op 31/12/02: 4.031.950 EURO).

* Fortis is tevens huisbankier van FN Herstal, een ander paradepaardje van de Belgische wapenindustrie.

* Verder heeft Fortis ook aandelenpakketten van 8 van de 9 internationale wapenproducenten. De totale waarde van de door de Fortis Groep beheerde beleggingen in deze negen militaire bedrijven is 23,2 miljoen \$.

Conclusie uit het dossier

Fortis heeft geen problemen met het financieren van en beleggen in wapenproducenten.

Het militaire profiel van KBC

KBC aan het woord:

De bank: Financiert enkel transacties waarvan zij oordeelt dat deze voldoen aan de normale ethische, wettelijke en fiscale normen;

Sluit daarbij uiteraard financiering uit van criminele of sociaal onaanvaardbare activiteiten (met inbegrip van illegale wapenhandel, munitie, militaire technologie en materiaal en de vervaardiging /handel in antipersoon-smijnen.

(Stef Leunens, Perschef KBC Bank & Verzekering)

De feiten uit het dossier:

* KBC (meerbepaald de Waalse dochterbank CBC) heeft in het kader van een bankensyndicaat aan Me-car een krediet-faciliteit geleverd van 10.65 miljoen \$. Mecar is een 100% wapenproducent en heeft deze kredietfaciliteit hard nodig om haar stevige groei te kunnen verderzetten. Wat meer is, het bankensyndicaat waarvan hierboven sprake is, wordt geleid door KBC.

* KBC heeft ook een heel belangrijke participatie in Barco van 4.66% ('straatwaarde' op 31/12/02: 28.896.650 EURO).

* Verder heeft KBC ook aandelenpakketten van de 9 onderzochte internationale wapenproducenten. De totale waarde van de door KBC beheerde beleggingen in deze negen militaire bedrijven is 29.5 miljoen \$.

Conclusie:

KBC heeft duidelijk geen problemen met het financieren van en het beleggen in wapenproducerende bedrijven. In de 2 Belgische onderzochte wapenbedrijven nemen ze zelfs een belangrijke financiële rol op zich.

Het militaire profiel van ING

ING aan het woord:

"Integriteit en hoogstaande ethische normen gelden als uitgangspunt bij alle zakelijke transacties van ING". (uit de ING Business Principles)

De feiten uit het dossier:

* ING heeft aandelenpakketten van de 9 internationale wapenproducenten uit dit rapport. De totale waarde van de door de ING Groep beheerde beleggingen in deze negen militaire bedrijven is 300,2 miljoen \$.

* Van de vijf onderzochte banken heeft ING na AXA het zwaarst belegd in de waardepapieren van deze bedrijven.

* ING heeft een stevig aandelenpakket van Barco in handen: 235.959 aandelen voor een waarde van 11.797.950 EURO, goed voor een participatie van 1.90% in Barco.

* ING is tevens de huisbankier van Barco

Conclusie:

ING heeft er geen problemen mee te beleggen in wapenproducerende bedrijven.

Het militaire profiel van Dexia

Dexia aan het woord:

'La banque ne désire pas entretenir des relations avec des sociétés fabriquant des armes ou du matériel militaire' (Ulrich Pommée, woordvoester Dexia)

De feiten uit het dossier:

* Dexia heeft een participatie in Barco van 0.71% ('straatwaarde' op 31/12/02: 4.402.400 EURO).

* Verder heeft DEXIA ook aandelenpakketten van 8 van de 9 internationale wapenproducenten. De totale waarde van de door DEXIA beheerde beleggingen in deze negen militaire bedrijven is 42,5 miljoen \$.

Conclusie:

In tegenstelling tot wat ze beweren, heeft Dexia wel banden met de wapenindustrie. Dexia heeft er duidelijk geen problemen mee te beleggen in wapenproducerende bedrijven.

Het militaire profiel van AXA

AXA aan het woord: all is quiet on the western front!

AXA heeft het tot vandaag onnodig geacht te antwoorden op onze vragen m.b.t. hun beleid naar wapenproducenten. Hebben zij dan iets te verbergen? Het lijkt van wel.

De feiten

* AXA heeft belangrijke aandelenpakketten van de 9 internationale wapenproducenten uit dit rapport. De totale waarde van de door AXA beheerde beleggingen in deze negen militaire bedrijven is 1,061 miljard \$.

* Van de vijf onderzochte banken heeft AXA het zwaarst belegd in de waardepapieren van deze bedrijven.

* Axa is ook een belangrijke aandeelhouder van ADG, de moederholding van Mecar. Axa Financial Inc. behoort tot de 10 grootste institutionele aandeelhouders van Allied Defense Group en bezat eind 2002 een belang van 2.6% in ADG ter waarde van 2.2 miljoen \$.

Conclusie

Axa heeft geen enkel probleem met beleggingen in wapenproducerende bedrijven. Van de 5 onderzochte banken zijn zij hierin absolute koploper.

De Netwerk campagne 'Mijn Geld. Goed Geweten'

Netwerk Vlaanderen wil samen met Vrede vzw en Forum voor vredesactie via de campagne 'Mijn Geld. Goed Geweten?' bereiken dat banken eindelijk hun maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen, en dat ze hun kaarten op tafel leggen.

Banken moeten hun steun aan wapens stopzetten

Banken bedienen de geldkraan en bepalen hierdoor wie wel en wie niet gefinancierd wordt én aan welke voorwaarden. Ze bepalen dus mee in welke richting en aan welke snelheid onze samenleving zich ontwikkelt en dragen dus een belangrijke verantwoordelijkheid. Het is dan ook niet meer dan logisch dat hen gevraagd wordt financieringen te vermijden die maatschappelijke schade berokkenen.

Voor Netwerk Vlaanderen vzw, Forum voor Vredesactie vzw en Vrede vzw kan

een investering in de wapenindustrie niet bijdragen tot een duurzame samenleving. Wij willen dat geld op een positieve manier wordt aangewend, ten voordele van mens en milieu.

Daarom eisen we van de banken dat zij de financieringen van wapenbedrijven stopzetten en niet meer beleggen in die bedrijven.

Een aantal voorbeelden duiden aan dat het kan:

In Nederland, België en het Verenigd Koninkrijk bewijst Triodos bank reeds

jaren dat een ethische bank die zich niet inlaat met wapenindustrie perfect kan draaien.

Banken moeten hun kaarten op tafel leggen

De banken schuiven de verantwoordelijkheid nogal graag door naar de klanten, die volgens hen zelf moeten bepalen wat zij ethisch verantwoord vinden en wat er met hun geld gebeurt. Natuurlijk valt daar iets voor te zeggen, maar hoe kan een bankklant op dit moment een degelijke beslissing nemen als de bank weigert te zeggen welke bedrijven zij al dan niet financiert.

Dus als de banken de verantwoordelijkheid willen doorschuiven naar de individuele klant, dan zullen ze die klant eerlijke, betrouwbare, open en correcte informatie moeten geven. Dat is dan ook de 2e eis van onze campagne: open kaart spelen!

De overheid kan hier bovendien ook een rol in spelen. Zij kan die transparantie afdwingen.

Met deze campagne willen wij de klant op zijn minst al de informatie geven die de bank weigert te geven.

Dat transparantie in deze materie kan, bewijzen volgende voorbeelden:

Bij ASN Bank in Nederland vind je op hun website en in hun jaarverslag de informatie over hun criteria voor beleg-

gingen en financieringen, en vind je tevens een lijst van bedrijven die voldoen aan hun criteria. Er staat zelfs telkens een korte beschrijving bij van de bedrijven die aan hun criteria voldoen (inclusief een argumentatie).

In het jaaroverzicht vind je bovendien een overzicht van alle obligaties, aandelen en onderhandse leningen met de namen van de organisaties en bedrijven en het bedrag.

Op de website van de Engelse Co-op bank vind je hun ethisch beleid t.a.v. wapenhandel.

Bij Triodos kan je als klant op hun hoofdkantoor de lijst met gefinancierde bedrijven gaan inkijken.

En wat kan ik daar nu aan veranderen?

Wil je als klant dat jouw geld niet gebruikt wordt voor investeringen in wapenproductie, dan kan je kiezen voor één van de duurzame financiële producten. Niet dat ze allemaal even streng zijn in het uitsluiten van wapenproducenten. Maar Netwerk Vlaanderen heeft ook de duurzame spaar- en beleggingsproducten gescreend op hun beleid ten aanzien van de wapenindustrie. Voor deze informatie kan je terecht op onze website 'Duurzaam sparen en beleggen.' (<http://duurzaam.netwerk-vlaanderen.be>)

Wil je verder de druk opvoeren bij de

banken om deze financieringen stop te zetten, kan je natuurlijk ook onze campagne ondersteunen door onze nieuwjaarsbrief naar de banken te ondertekenen, campagnemateriaal te verspreiden, onze campagne financieel te ondersteunen,

De petitie

Deze kan je ondertekenen op www.mijngeldgoedgeweten.be

De websites

Op de campagnewebsite www.mijngeldgoedgeweten.be kan je terecht voor het dossier, de financieringen van de diverse banken, de reacties van de banken, de campagnebeelden, de laatste nieuwtjes over de campagne, de agenda met nieuwe activiteiten, het campagnemateriaal, de petitie,

Op de website duurzaam sparen en beleggen <http://duurzaam.netwerk-vlaanderen.be> vind je alle informatie over de duurzame spaar- en beleggingsproducten op de Belgische markt. Je vindt er algemene informatie over die producten, maar ook specifieke informatie: garanderen deze producten je dat je geld niet gebruikt wordt voor wapenproductie?

Christophe Scheire

02/201 07 70 - 0496/13 07 62

VN Kritiek op VS vooral in privé-gesprekken

Interview met Aaron Tovish

Met meer dan twee decennia ervaring is Aaron Tovish een van 's werelds toonaangevende ontwapeningsactivisten. Deze Euro-Amerikaan heeft voor tal van ngo's gewerkt, waaronder Parliamentarians for Global Action (1), Earth Action (2), The International Physicians for the Prevention of Nuclear War en The Middle Powers Initiative (3). Hij heeft steun verleend aan tal van campagnes, zoals de verlenging van het non-proliferatieverdrag in 1995 (4) en de goedkeuring van het atoomteststopverdrag in 1996. Op dit moment is hij directeur van het NPT Project van het NGO Committee for Disarmament in Genève en vertegenwoordiger van The Middle Powers Initiative. VMA vroeg hem om zijn mening over de

situatie binnen de VN.

Hoe ernstig is de crisis binnen de Verenigde Naties rond de unilaterale aanpak van de VS?

Kofi Annan zelf heeft deze crisis de ergste genoemd sedert de oprichting van de VN. Het is dan ook behoorlijk schokkend om een grootmacht lang op voorhand te horen aankondigen dat die een oorlog plant tegen een veel kleiner land, en die dan ook voert, ondanks de enorme inspanningen van anderen om oorlog te voorkomen. Alle vorige interventies van grootmachten werden tenminste nog uitgevoerd onder het mom van een antwoord op provocatie. Deze oorlog daarentegen steunde op informatie die nergens op gebaseerd was.

Net daarom is de preventieve aanval door het internationaal recht beperkt tot die gevallen waarin een zeer duidelijke en ernstige bedreiging bestaat. Een potentiële dreiging kan op andere manieren aangepakt worden dan met militaire middelen. Het is duidelijk dat ook in de oorlog met Irak andere maatregelen hadden kunnen werken.

Heeft de oorlog tegen Irak niet slechts een lang daarvoor begonnen malaise blootgelegd? Liggen de manier waarop en de omstandigheden waarin de VN zijn opgericht en het vetorecht van de VS in de Veiligheidsraad niet mee aan de basis? Dat vetorecht is er eigenlijk voornamelijk gekomen op vraag van de Sovjetunie,

want in de begindagen van de VN waren de landen van het westerse kamp in de meerderheid. Zo vroeg de Sovjetunie ook zittingen voor Wit-Rusland en Oekraïne in de Algemene Vergadering om het evenwicht te bewaren. Maar alle permanente leden van de Veiligheidsraad hebben hun veto-recht misbruikt. In de oorlog tegen Irak werd het vetorecht wel goed gebruikt om te verhinderen dat de VS de niet-permanente leden zou dwingen de invasie te steunen.

Wat zijn uw persoonlijke ervaringen met diplomaten over ontwapening?

Dat ligt erg moeilijk. Er is maar een handvol diplomaten die zich echt willen inzetten voor nucleaire ontwapening, het onderwerp waarover ik werk. De rest vindt het een mooi idee, maar is niet bereid de eigen carrière op het spel te zetten. Ze zijn wel bereid de instructies die ze vanuit hun hoofdstad krijgen verregaand te interpreteren, maar laten na actief stappen te ondernemen voor iets wat ze toch niet veel kans van slagen geven. Het is daarom van essentieel belang dat er druk wordt uitgeoefend op de hoofdsteden als we vooruitgang willen boeken op het vlak van ontwapening en non-proliferatie. Een initiatief als The Mayors for Peace NPT Emergency Campaign (5), waarvoor het officiële startschot wordt gegeven in Nagasaki, op de Tweede Citizen Assembly op 22 november, kan mee het verschil helpen maken.

Hoe gaan VN-diplomaten om met het beleid van de VS?

De scherpste kritieken op de VS hoor je in privé-gesprekken. De frustratie is zeer groot, maar door de status van 'enige supermacht' worden die gevoelens niet openlijk geuit. Nu er tekenen zijn dat de Amerikanen meer op de schouders hebben genomen dan ze aankunnen, begint die terughoudendheid te verdwijnen. Ik denk dat we meer uitgesproken kritiek kunnen verwachten op de voorbereidende vergadering voor het Nucleair Non-proliferatieverdrag in 2004.

En hoe moet het verder met de VN, die vaak in het Amerikaanse kamp wordt geplaatst, zoals bomaanslagen op VN-hoofdkwartieren in Bagdad bewijzen?

De VN bleef humanitair actief op de West Bank en in Gaza, ook na de bezetting door Israël. Er is dus niets vreemd aan het feit dat ze nu in Irak zijn. Wat wel ongebruikelijk is, is dat het gewapend verzet besloten heeft de VN aan te vallen. Dat zegt veel over de aard en het doel van dat verzet. Tot zich een volwaardige oppositie vormt in Irak, blijft het heel moeilijk om enthousiast te zijn over een snelle terugtrekking van de Amerikanen. Een mogelijke oplossing is dat de zorgvuldig samengestelde Raad, gevormd door de bezetter, de rol van oppositie op zich neemt als de VS het arrogante gedrag voortzet.

Hoe kunnen burgers de VN versterken?

De eerste stap is natuurlijk om zich degelijk te informeren. Ik vond het schokkend hoe weinig aandacht werd besteed aan de rol van de VN tijdens de protesten in de aanloop naar de oorlog. Ik liep mee in een betoging in Bern: er was geen enkele oproep te bespeuren om het VN-charter te respecteren, of om de Veiligheidsraad het laatste woord te geven. De hoofdboodschap was woede, gericht tegen president Bush. Dat is natuurlijk begrijpelijk, maar een oplossing biedt het niet. Het proces dat nu aan de gang is, het herzien van het Nucleair Non-proliferatieverdrag geeft ons een fantastische mogelijkheid om de internationale diplomatie te beïnvloeden. Mayors for Peace NPT Emergency Campaign is erg verstandig geweest de aandacht daarop te focussen. Dat zouden burgers ook wel eens mogen doen.

(1) Parliamentarians for Global Action (PGA) is een uniek netwerk van meer dan 1350 parlementariërs uit 105 landen, die

zich engageren in actiegeoriënteerde initiatieven voor democratie, vrede, rechtvaardigheid en ontwikkeling.

(2) EarthAction bouwt een actie alert netwerk uit om mensen te mobiliseren om zich uit te spreken voor een betere wereld. Actieterrein is vrede, milieu en mensenrechten.

(3) Middle Powers Initiative is een campagne die via een internationaal netwerk van organisaties van burgers de leiders van de kernwapenstaten wil aanmoedigen om aan een kernwapenvrije wereld te werken.

(4) NPT: (Non Proliferation Treaty, vert. Nonproliferatieverdrag) : verdrag dat de verspreiding van kernwapens tegengaat en volledige nucleaire ontwapening beoogt. Het werd van kracht in 1970 en wordt om de 5 jaar herzien.

(5) De wereldconferentie van burgemeesters voor vrede (Mayors for Peace) is opgericht door de burgemeesters van Hiroshima en Nagasaki in 1982 om solidariteit en coöperatie onder de steden te bevorderen in het versterken van de internationale wil om een kernwapenvrije en vredevolle wereld. Hun 'NPT emergency campaign' bestaat er juist in om aan te dringen dat er binnen de voorbereidende onderhandelingen over het NPT dringend gewerkt wordt aan het bereiken van nucleaire ontwapening. Meer hierover : <http://www.pcl.city.hiroshima>.

interview door Pol D'Huyvetter

Pentagon verkoopt verouderde biologische wapens

Uit een recent rapport van een onderzoekscommissie van het Amerikaanse Congres blijkt dat de Pentagon-afdeling Defense Reutilization and Marketing Service (DRMS) verouderd legermateriaal publiek verkoopt. Kandidaat-kopers kunnen zich onder andere aanmelden via de website van het Pentagon.

Het Congres vroeg het General Accounting Office (GAO) om een audit uit te voeren van de werking van de Pentagon-verkoopdienst. Onder een valse identiteit boden GAO-onderzoekers zich aan als kandidaat-kopers van verdampers, centrifuges, bacteriologische incubators, beschermingspakken en ander laboratoriummateriaal.

Volgens het GAO-rapport probeerde het Pentagon niet te achterhalen wie de bacteriologische uitrusting kocht of wat de kopers verder met de gekochte materialen uitrachten. De GAO-onderzoekers kochten zonder obstakel 400 speciale beschermingspakken die nodig zijn bij de productie van biologische wapens. De onderzoekers meldden dat het Pentagon dergelijk materiaal tegen één tiende van de aankoop prijs leverde aan klanten in Maleisië, de Filipijnen en Egypte. Gezien de aankopen door de GAO probleemloos verliepen, sluiten de onderzoekers niet uit dat sommige materialen "in verkeerde handen" gevallen zijn.

De Pentagon-verkoopdienst negeert de richtlijn van januari 2003 om de verkoop van "risicovol" materiaal stop te zetten. Het Congres dringt aan op een grondige bijsturing van de DRMS en vraagt onder meer een strenge doorlichting van de kandidaat-kopers.

(Bron: De Standaard, fvd, 8/10/2003)

Bomspotters verzetten Bergen: Get in SHAPE!

Honderden burgerinspecteurs inspecteerden op 25 oktober SHAPE, het militair hoofdkwartier van de NAVO in Bergen. Mensen vanuit heel België, maar ook vanuit Engeland, Zweden, Finland, Duitsland, Nederland, Malta en Italië, namen hun verantwoordelijkheid op en trachtten bewijzen te verzamelen over de aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens in België en Europa, en van de plannen voor het gebruik ervan.

Vroeg in de morgen betrad een groep van 12 burgerinspecteurs SHAPE op een geweldloze manier en zocht haar weg naar het hoofdgebouw. Nadat ze een half uur op de basis doorbrachten, werden ze gearresteerd.

Voor de andere burgerinspecteurs later op de dag was het niet zo eenvoudig. Zij botsten op waterkanonnen, helikopters, honderden politieagenten, honden, paarden en wegversperringen. Kortom, er was een enorme machtsontplooiing van de federale politie nodig om het illegaal kernwapenbeleid van de NAVO en de Belgische regering te beschermen.

Honderden burgerinspecteurs werden gearresteerd nog voor ze hun inspectie konden uitvoeren, waaronder enkele deelnemers die al gearresteerd werden bij het verlaten van de bus. Sommige

burgerinspecteurs werden in het bereiken van hun doel geholpen door mensen die in de omgeving van SHAPE wonen.

Belgische parlementsleden P. Vankrunkelsven (VLD), Els Van Weert (Spirit), Stijn Bex (Spirit) en Jan Rogiers (Spirit) werden gearresteerd op hardhandige wijze, terwijl ze toestemming vroegen om de verantwoordelijke personen van de basis te spreken. P. Vankrunkelsven werd naar het ziekenhuis gebracht

teerin SHAPE te betreden en hun inspectie te starten. Ongeveer 500 mensen werden gearresteerd.

SHAPE is het knooppunt van de nucleaire oorlogsvoering. Hier worden de beslissingen genomen over het gebruik van de kernbommen van Kleine Brogel en de rest van de Euro-pese NAVO-landen en hier ligt de verantwoordelijkheid voor het op het spel zetten van vele mensenlevens.

Kernwapens zijn illegaal: toch zijn er in België kernwapens aanwezig en worden op SHAPE plannen gemaakt voor het gebruik ervan. Ondanks duizenden klachten, parlementaire initiatieven en Bomspottings weigert het gerecht op te treden en weigert onze overheid zich in regel te stellen met het internationaal recht. De regering durft niet, dus moeten we zelf Bergen verzetten! We gaan door met onze campagne, en blijven vechten voor een verwijdering van de kernwapens uit België, uit de NAVO, uit de wereld.

De inspectie werd georganiseerd door Voor Moeder Aarde, Forum voor Vredesactie en Bomspottings vzw.

Liesje Ulburgs

met een gekneusde rib. De actie ontving ook de steun van Ecolo parlements lid Zoe Genot.

In het totaal slaagden 55 burgerinspec-

Hoe we bijna de wereld vernietigden - en hoe Stanislav Petrov hem redde

Twintig jaar geleden was kolonel Stanislav Petrov de dienstdoende officier, belast met de voornaamste Russische nucleaire legerleidingbunker aan Serpukhov-15, in het zuiden van Moskou. Tijdens de nacht van 26 september 1983, temidden van toegenomen internationale spanning tussen de toenmalige Sovjet-Unie en de VS, en niet lang na de 'duivels imperium' toespraak van president Reagan, gaven alarmsignalen in de centrale commandobunker aan dat de VS kernwapens had gelanceerd van op zijn strategische raketterreinen in Noord-Dakota. Lichten flitsten, sirenes loeiden, en kolonel Stanislav Petrov hield het lot van de wereld in zijn handen.

Zijn handelwijze en specifiek zijn weigering om op de roodgloeiende "start" toets te drukken, zorgden ervoor dat we nog op deze planeet ronddartelen. De toets indrukken zou

een proces in gang gezet hebben waarbij de "go" codes zouden doorgegeven zijn aan raketten die 15.000 kernkoppen droegen, dit is meer dan zestig keer het aantal dat nodig is om voor jaren daarna de dag in de nacht te veranderen, als gevolg van de rook van de inde-as-legging van Amerikaanse, Russische en Europese steden. Australië zou niet gespaard gebleven zijn.

Kolonel Stanislav Petrov zal tijdens een ceremonie in Moskou een verlate erkenning ontvangen van de Associatie van Wereldburgers). Dit neemt niet weg dat er tot vandaag duizenden kernkoppen afvuurklaar staan in de VS en in Rusland, ondanks een grote campagne in 1999 om ze van de lanceer-bij-waarschuwing status weg te halen, waaronder een resolutie van het Europese Parlement en vele resoluties in de Verenigde

Naties.

Op hetzelfde moment is het gevaar ontstaan van een kernoorlog tussen India en Pakistan en tussen de VS en Noord-Korea. Een groot aantal van andere angstaanjagende bijna-rampen heeft zich voorgedaan. Het gevaar dat kernwapens met lanceer-bij-waarschuwing status aan de wereld stellen is groot of groter dan ooit. Initiatieven om strategische wapens van deze status te ontdoen zou moeten ondersteund worden door Australië en door regeringen wereldwijd.

Voor contact:

John Hallam FOE 61-2-9567-7533 61-2-9810-2598; Irene Gale AM Australisch Vredes Komitee 08-8364-2291
Pauline Mitchell CICD 03-9663-2289
Associatie van Wereldburgers 1-415 541 9610, 650 326 1409.

Vrijheid voor Finse politieke gevangenen!

-actieverslag 1 december-2003

Nog steeds worden in Finland jaarlijks meer dan 60 jonge mannen die ervoor kiezen niet te doden, veroordeeld tot 197 dagen gevangenisstraf. Door automatisch iedereen op te sluiten die weigert deel te nemen aan de dienstplicht, weigert Finland de mensenrechten van gewetensbezwaarden te respecteren. Maandag 1 december was het de internationale dag voor vredesgevangenen en Voor Moeder Aarde voerde actie in Brussel in solidariteit met de politieke gevangenen in Finland. Samen met deze actie vonden er ook protestacties plaats aan Finse ambassades en consulaten in Frankrijk (Parijs), Nederland (Den Haag), Engeland (Londen) en Zweden (Gothenburg).

actie 1 december

den Eloi Glorieux (Groen!) en Johan Malcorps (Groen!) in gevangenskottum opgesloten in een kooi op het Anneessensplein te Brussel. Hiermee betoonden zij hun solidariteit met hetzelfde aantal gewetensbezwaarden in gevangenschap in Finland. Andere 'gevangenen' deelden informatie uit aan voorbijgangers en lieten hen postkaarten tekenen, geadresseerd aan de Finse president en ambassadeur in België. Na hun opsluiting wandelden de 'gevangenen' in een lange rij en geketend naar de Finse ambassade om daar een brief af te geven aan de Finse ambassadeur.

Dat de schending van mensenrechten een internationale kwestie is, en iets

waar veel mensen in de hele wereld bezorgd om zijn, werd nogmaals duidelijk op deze actie. Voorbijgangers reageerden verontwaardigd op de informatie die ze lazen en kwamen terug naar de infostand met de vraag hoe ze zelf iets aan deze problematiek konden doen. Tijdens de wandeling naar de ambassade kwamen mensen spontaan vragen naar meer informatie. Gewetensbezwaarden van België voelden zich persoonlijk geraakt en gaven hun complete steun aan de campagne en parlementsleden van verschillende niveau's contacteerden Voor Moeder Aarde met de boodschap dit thema van dichtbij te zullen opvolgen.

In Finland worden mensen opgesloten omwille van hun overtuiging en ethische keuzes, en, gelukkig, merkten we op 1 december dat mensen in België hier niet blind voor zijn. Oren en ogen worden niet gesloten, Voor Moeder Aarde kreeg ongelooflijk veel steun voor haar campagne 'Case Hermaja' en we gaan gesterkt verder totdat in Finland de weigering te doden niet langer aanzien wordt als een misdaad.

Meer informatie : www.hermaja.org

Liesje Ulburghs

Om 11u 's morgens werden 19 actievoerders, waaronder Vlaamse parlementsle-

197 dagen in de gevangenis doorbrengen, kan snel vervelen. Brieven van de buitenwereld en ondersteunende berichten zijn meer dan welkom.

Johannes Lilja (24.07.03-10.02.04)

Vilppulan vankila Kotiniementie 67 35700 Vilppula FINLAND

Väinö Järvelä (14.07.03-29.01.04) Ylitornion avovankilaosasto Rajantie 2 95600 Ylitornio FINLAND

Lasse Jansson (25.8.2003-12.3.2004) Suomenlinnan työsiirtola Suomenlinna C 86 00190 Helsinki FINLAND

Panu Pietilä (8.9.2003-) Helsingin työsiirtola PL 36 01531 Vantaa FINLAND

Inheemse Volkeren

Informatie, geplukt uit de updates van 17 september en 6 november: Nanish Shontie heeft land!

"Ik schrijf om te delen waarom we denken dat de zoektocht van Nanish Shontie naar eigen land om zorg voor te dragen de tijd heeft geduurd die het geduurd heeft. Het was een tocht die anderen soms alleen vanuit hun eigen standpunt konden begrijpen. We bieden deze woorden aan om je te helpen kijken door onze ogen.

De Oudsten vertellen ons dat geesten ons de hele tijd omringen om ons te helpen op onze levensweg. Als je hun hulp inroept, testen ze je vaak om er zeker van te zijn dat je klaar bent om hun hulp te ontvangen. Vaak moeten we jaren wachten en heel wat tests doorstaan om er zeker van te zijn dat we de geschenken niet als vanzelfsprekend beschouwen of ze misbruiken. De geesten testen ons vertrouwen in ons spiritueel pad om te zien of we het opgeven of bereid zijn geduld te oefenen en te weten dat als we er rijp voor zijn, ze dan zullen helpen. Meestal is dat als we ermee ophouden dingen te forceren en ze gewoon laten gebeuren zoals ze bedoeld zijn. Vaak hebben we het niet eens door wanneer we onszelf opdringen aan anderen, aan Moeder Aarde of aan ons eigen pad. In Nanish Shontie wisten we dat er een manier zou zijn om naar eigen land te verhuizen als we maar vertrouwen hadden. De Oudsten bleven ons zeggen dat we iets deden dat goed en nodig is, ze bleven proberen zonder te forceren en behielden het geloof dat het zou gebeuren als de tijd rijp was. Dat was niet altijd gemakkelijk en er waren heel wat offers voor nodig, maar de tijd is gekomen dat Nanish Shontie verhuist naar zijn eigen land.

Nanish Shontie heeft een aanbataling gedaan voor een stuk land. We zijn erg opgewonden dat we nu begonnen zijn

met de aankoop van land om het visioen en het werk van onze Oudsten en ons volk voort te zetten. Een familie die al jaren steunt en dicht bij Nanish Shontie staat, heeft financiële steun aangeboden om dat mogelijk te maken. Ze zorgden voor een banklening voor de \$205.000 die het land kost. Vele andere mensen gaven uit het hart zodat we de wettelijke kosten en de aanbataling van \$21.500 konden betalen? of ze kwamen naar Nanish Shontie om te helpen met het werk. Het is verbazend te zien hoe gul

leven op een meer respectvolle manier.

In deze tijd van grote sociale en ecologische veranderingen is er nood aan gemeenschappen die tonen hoe te leven in de wereld van vandaag, met aardvriendelijke waarden. We willen zo veel mogelijk aardvriendelijke technologieën gebruiken, zoals wind- en zonne-energie, water, composttoiletten en vele andere vormen van groene technologie die weinig impact heeft. Zo kunnen we de positieve bijdragen van de moderne maatschappij combineren met de kennis en wijsheid van onze voorouders. Dat zal ons helpen te verzekeren dat toekomstige generaties nog altijd de kans krijgen om te leven in de schoonheid van Moeder Aarde.

We zien in dat alle problemen op en met Moeder Aarde waar we tegenwoordig mee te maken hebben, begonnen zijn met onze manier van denken. We moeten veel van de traditionele waarden en inzichten van onze Ouderen opnieuw leren en ze integreren in de wereld van vandaag.

Corbin Harney, medicijnman en Western Shoshone spiritueel leider, en initiatiefnemer van Nanish Shontie, en Mala Spotted Eagle, voorzitter van het project, genieten samen van het 'Land voor Nanish Shontie'. Foto: Nanish Shontie

mensen zijn op zoveel niveaus, in deze voor zoveel mensen moeilijke tijden."

"In december worden we zorgdragers van land, wat ons meer vrijheid zal geven in het volgen van onze droom en ons pad. Naargelang die tijd nadert raken we meer opgewonden over de nieuwe mogelijkheden die zich voor ons openen. We kennen de nood en dromen al jaren van een gemeenschap waar de mensen geleid worden door traditionele Ouderen en van een manier van leven die ons leert hoe we op Moeder Aarde moeten

Nanish Shontie zal ten goede komen aan en werken met gemeenschappen overal ter wereld, door traditionele indiaanse wijsheid te delen met bezoekers en bewoners, in de hoop oplossingen te vinden voor de problemen die de mensheid geschapen heeft.

We weten dat de wijsheid van al onze culturen gedeeld moet worden, wil er enige echte hoop zijn om Moeder Aarde te genezen. We weten dat er mensen nodig zullen zijn van alle culturen en tra-

ditie, die samenwerken in wederzijds respect om het hoofd te bieden aan de uitdagingen waar we vandaag allemaal voor staan en de uitdagingen die we nalaten aan de komende generaties. Door zo samen te werken zullen we leren om meer respect en begrip op te brengen voor elkaar. We weten ook dat wat we bij die inspanningen leren, beschikbaar moet zijn voor de cultuur in het algemeen, zodat de genezing van Moeder Aarde echt kan plaatsvinden.

Nanish Shontie werkt aan verschillende manieren om steun te vinden. Een ervan is dat er, dankzij giften, in maart en april 2004 twee leden van Nanish Shontie naar Europa kunnen reizen om over het

werk van Nanish Shontie te spreken, over inheemse onderwerpen en dingen die Moeder Aarde aangaan. In november en december dit jaar zijn er ook lezingen gepland in het noordwesten van de Verenigde Staten.

Nog een manier is dat twee mensen die het laatste jaar erg betrokken waren bij Nanish Shontie deze maand in Salem (Oregon) een biologisch koffiehuis openen, met de naam "Dragonfly Coffee" ("Libellenkoffie"). Ze zullen geregeld een deel van hun winst aan Nanish Shontie schenken. En dat allemaal bovenop de volgehouden steun voor en het geloof in Nanish Shontie van andere groepen, ondernemingen en particulie-

ren.

We hopen dat je je op een dag bij ons zult voegen in onze kring en een gebed met ons deelt op jouw eigen manier, een gebed dat de rook van het heilig vuur tot bij de Schepper draagt, zodat onze Moeder Aarde weet dat we haar niet vergeten zijn, en om te bidden voor haar ononderbroken genezing en welzijn."

ZON MEA NOH (Walk in a good way ?
Ga je weg op een goede manier)

Mala Spotted Eagle

Het PROGRAMMA van de benefietactiviteiten waarop Mala Spotted Eagle en zijn vrouw Sky Young Sparrow aanwezig zullen zijn, wordt nog steeds aangevuld en verfijnd (plaats e.d.). Telkens is er een info- en verkoopsstand en na sommige activiteiten kan er ook gegeten worden (typisch indiaans frybread). Je vindt de meest recente informatie altijd op de website van Voor Moeder Aarde vzw: www.motherearth.org, "Land for Nanish Shontie" (ook in het Nederlands!), in de "activiteitenkalender". Ook kun je op die website je e-mailadres opgeven om op de hoogte te blijven. In de agenda op p 28 in elk geval al een voorsmaakje.

Ook in de periode voor de afsluitende week zijn er benefietactiviteiten, maar dan zonder de aanwezigheid van Mala en Sky. Alles te vinden in de activiteitenkalender op de website van Voor Moeder Aarde vzw!

De bijdrage van inheemse volkeren aan de menselijke beschaving, door Kofi Annan.

De bijdrage van inheemse volkeren aan de menselijke beschaving, door Kofi Annan.

Wat volgt is een uittreksel uit de verklaring door V.N. Sekretaris Generaal Kofi Annan over inheemse volkeren in Machu Piccu, Peru, 12 november 2003.

Hier, midden in de pieken van de Andes in Peru, kunnen we de enorme bijdragen van de inheemse volkeren tot de menselijke beschaving overal zien: van de heilige ruïnes van het Incarijk tot de gewassen op de berghellingen. In de oerwouden van de Amazone hebben inheemse gemeenschappen gedurende millennia in harmonie geleefd met het regenwoud en ze doen het nog steeds.

Doorheen Latijns Amerika zien we de buitengewone diversiteit van inheemse culturen en de mogelijke bijdragen die hun kennis en waarden kunnen leveren

aan het uitroeien van armoede, het ontwikkelen van duurzame landbouw, en natuurlijk ook aan onze visie op het leven.

Van hier in Peru tot in de Filippijnen, van de woestijnen van Australië tot de met ijs bedekte landen van de Arctische kring, hebben inheemse volkeren veel te leren aan onze wereld.

Maar hier in het gebied van de Andes moeten we constateren hoe fragiel het bestaan van vele inheemse volkeren ook is. In dit gebied, en ook in andere delen van de wereld, werden het land, het water, de talen, gezondheid en cultuur, gedurende lange tijd verwoest door de koloniale onderdrukking en deze blijven nog steeds zeer bedreigd. Hun leefmilieu werd vernietigd en inheemse volkeren blijven te vaak uitgesloten van cruciale beslissingen over het leven in hun gemeenschappen. Ze hebben te lijden

onder vooroordelen, armoede en ziekte. Sommige inheemse groepen worden zelfs met uitsterven bedreigd.

De discriminatie en marginalisering die inheemse kinderen moeten ondergaan is zeer verstorend. Het 'United Nations Childrens Fund', UNICEF (vert: Kinderfonds van de Verenigde Naties) zal weldra een rapport uitbrengen waarin de onaanvaardbaar hoge graad van kindersterfte en de onaanvaardbaar lage graad van geboorteregistratie, vaccinatie en educatie in de inheemse gemeenschappen zal aangetoond worden.

De internationale gemeenschap en de maatschappijen waar deze situaties zich voordoen, kunnen dit niet langer tolereren. Ik hoop dat iedereen het UNICEF rapport zal begrijpen als een oproep tot actie om de hoogste standaard van gezondheid en voeding te bevorderen, om een multiculturele opvoeding te

garanderen, en inheemse kinderen een stem te geven in beslissingen die hun leven aangaan.

Inheemse volkeren moeten volwaardige partners zijn in de pogingen om hun kinderen te beschermen en in de mogelijkheid zijn te participeren in alle beslissingen die hun gemeenschappen en de landen waar ze burger zijn aangaan. Inheemse vrouwen zijn reeds een speciale bijdrage aan het leveren aan dit proces. Ze moeten in de mogelijkheid zijn en aangemoedigd worden om nog meer te doen.

Inheemse volkeren moeten ten volle kunnen participeren, ook op het internationaal niveau. Nu kunnen ze tenminste hun collectieve aspiraties een stem geven in de V.N. via het 'Permanent Forum on Indigenous Issues' (vert. Permanent Forum over inheemse aangelegenheden), waar hun leiders en experts meehelpen om de politiek en de prioriteiten van de Verenigde Naties vorm te geven als een geheel. Dit jaar heeft dit Forum de dringende nood belicht om te werken voor een beter leven voor de inheemse kinderen. En het 'Committee on the Rights of the Child' (Comité voor de Rechten van het Kind) nam net kracht-

tiger maatregelen opdat staten hun verantwoordelijkheid zouden opnemen in het beschermen en bevorderen van de rechten van inheemse kinderen.

Laat ons allen luisteren naar de stemmen van inheemse volkeren, en handelen als hun partners om hun rechten, in het bijzonder deze van hun kinderen, te beschermen. Dit zal er niet alleen toe bijdragen historische fouten te herstellen en actuele onrechtvaardigheden te verwijderen, maar het zal ons allen waarlijk verrijken.

Vertaling: Lieve De Kinder

Tè Gecke Gesprekken januari - april 2004

19 januari - Trage Wegen Ons Vlaamse land ligt bezaaid met trage wegen: verbindingen voor niet-gemotoriseerd verkeer zoals veldwegen, kerkwegels, jaagpaden, vroegere treinbeddingen en holle wegen. Ze kunnen gebruikt worden als wandel- of fietspad, zijn van belang voor natuurontwikkeling en landschaps-beleving en vormen veilige verbindingen voor de zachte weggebruikers. Verschillende belangen-groepen gaan rond de tafel zitten en praten over zin en onzin van trage wegen.

organisatie: GEC en Gents MilieuFront vzw - spreker: Erik Grietens, medewerker van Bond Beter Leefmilieu.

16 februari - Steden op zoek naar stedelijkheid Steden zijn op zoek naar de nieuwe rol die ze kunnen spelen in de samenleving. De stad is groot genoeg om de complexiteit van de wereld te omvatten en klein genoeg om nieuwe experimenten inzake democratische vernieuwing vorm te geven. De spreker van deze avond schreef een boek over steden: vanuit een analyse van de hedendaagse samenleving en historische uitweidingen komt hij tot een omschrijving van wat stedelijkheid in de 21e eeuw zou kunnen omvatten. Een sterk verhaal dat geïllustreerd wordt met het voorstel voor een hedendaags koffie- en theehuis. Het is niet wat u denkt!

organisatie: GEC - spreker: Dirk Holemans, Vlaams parlements lid

23 februari - Het prijskaartje van de woondroom

Ecologisch of duurzaam bouwen hoeft echt niet duur te zijn. Velen denken dat de kostprijs van hun woning enorm de hoogte ingaat, als je rekening houdt met het milieu. De meerprijs die je betaalt voor een degelijk geïsoleerde woning, waarbij men oog heeft voor oriëntatie en bouwvorm, luchtdichtheid en ventilatie, waterbesparing en materiaalkeuze, levert jarenlang een lagere energierekening op, zodat die meerkost snel wordt terugverdiend. Zelfs een "passief huis", dat zo goed geïsoleerd is, dat er geen verwarming meer in nodig is, hoeft niet duurder te zijn dan een gewone woning. Hoe dit kan, leer je tijdens dit Gec Gesprek.

organisatie: GEC en MilieuAdviesWinkel - spreker: Bart Cobaert - Stephan Van Antwerpen

15 maart - Ecopower - Na 8 maanden groene elektriciteit

Sinds 1 juli 2003 is Ecopower gestart met de levering van hernieuwbare energie aan eindgebruikers, onder andere aan het Gec. Het bekendste project van Ecopower zijn de windturbines in Eeklo, die jaarlijks zowat 9 miljoen kWh produceren. Daarnaast heeft Ecopower een kleine wa-terkrachtcentrale in Overijse en neemt het deel aan het windpark in de haven van Gent. Het re-las van 8 maanden groene stroom in Vlaanderen...

Organisatie: GEC en Ecopower - spreker: Jim Williame, voorzitter Ecopower

22 maart - Vegetariër maar ook veganist deel 2

Terwijl tijdens de eerste avond in deze reeks vooral de achtergrondaspecten van veganisme aan bod kwamen, kijken we tijdens deze tweede sessie naar de praktische kant. Hoe kook je niet alleen zonder vlees en vis, maar ook zonder zuivel en eieren? Wat zijn de vervangmiddelen die je kan gebruiken? En waar kan je veganistisch uiteten? Hoe zit het met het sociale aspect? En er is niet alleen voeding natuurlijk: voor leer wil een veganist ook liefst diervriendelijke alternatieven vinden.

Organisatie: GEC, Sogo Bia (restaurant Lekker Gec) en EVA vzw

19/04/04 - De grond van de zaak

Gezonde voeding en een schoon leefmilieu zijn voor steeds meer mensen belangrijk. Eén van de oorzaken van de trage groei van de bio-sector daarvan is de kwestie van de grond: land-bouwgrond, zeker die om biologisch op te verbouwen, wordt steeds maar schaarser in Vlaanderen. Een andere visie op 'grondbezit' lijkt nodig. De vzw Land-in-zicht probeert daar wat aan te doen door landbouwgrond vrij te kopen voor biologische landbouw.

Organisatie: GEC en Elcker-Ik vzw - sprekers: An Verboven en Walter Coens zijn bio-boeren en leden van vzw Land-in-zicht.

Algemene Vergadering Gents Ecologisch Centrum cvba, een verslag

In dit nummer van het bulletin een verslag van de algemene vergadering van de coöperatieve, die plaatsvond op woensdag 8 november. Het volledige verslag wordt toegestuurd aan de aandeelhouders.

Op de dag van deze algemene vergadering telde het Gec 190 aandeelhouders, die 843 aandelen bezaten voor een totaal bedrag van 126 450 euro. Zoeken naar nieuwe aandeelhouders blijft een aandachtspunt, zeker om het natuurlijke verloop ervan op te vangen. Het is normaal dat soms mensen hun aandelen terugvragen omdat ze nu eenmaal dat geld nodig hebben om te investeren in zaken die op dat moment belangrijker zijn.

Inhoudelijk is het Gec zelf vooral bezig geweest met een jaarprogramma (van september 2003 tot juli 2004) Tè Gecke Gesprekken, een reeks infoavonden rond ecologie en milieu. Deze avonden mogen tot nu toe een succes worden genoemd, zowel bij de organisatie ervan - het was geen probleem om onderwerpen, sprekers en medeorganisatoren (Elcker-Ik b.v.) te vinden - als naar opkomst toe.

Alle ruimten in het Gec zijn verhuurd en, naar het zich laat aanzien, door organisaties die er hun stek gevonden hebben. Een werkgroep met vertegenwoordigers van verschillende organisaties en een architect, Bruno Deraedt, werkte sinds de vorige algemene vergadering de voorstellen en ideeën verder uit, onder andere met gegevens uit een enquête bij de huurders. Er zijn ook plannen om de inkomhall te verbouwen, zodat er een centrale inkomhall ontstaat met drie toegangen: restaurant, kantoren en appartementen op de hogergelegen verdiepingen en de wereldwinkel.

In het begin van het jaar werd een hoogrendements verwarmingsketel

geplaatst en werd overgeschakeld naar de groene stroom van Ecopower. De Stad Gent heeft van de Vlaamse Gemeenschap een prijs gekregen voor de gemeente die procentueel het best vooruitgegaan is in de richting van energiebesparing en er werd aan toegevoegd dat "de Milieuadvieswinkel in het resultaat een belangrijke rol heeft gespeeld". Zowaar een pluim voor het Gents Milieu Front en het GEC.

Ook op **financieel** vlak draait het Gec rond: de balans en de begroting zijn in evenwicht. Voor het komend boekjaar worden geen belangrijke investeringen voorzien (de verbouwingen zijn pas voor het daaropvolgend boekjaar). Met de inkomsten van de huur kunnen alle lopende rekeningen betaald worden en de afbetalingen van de lening aan Triodos afgelost. We slaagden erin de lening van Heffboom volledig af te betalen. En... als alles betaald is, houden we nog geld over, waarmee onverwachte uitgaven kunnen opgevangen worden, zoals b.v. uitredende vennoten, waarvoor we niet tijdig anderen vinden.

Op de vorige algemene vergadering werd reeds het **strategisch plan** voorgesteld. De werkgroep diepte dit intussen verder uit en hield recent een enquête bij de *stakeholders*. Dit zijn alle mensen en groepen die, op welke manier dan ook, betrokken zijn bij het Gec: aandeelhouders, huurders/organisaties, bewoners, medewerkers (vrijwilligers, personeelsleden, stagiairs) van de verschillende organisaties, omwonenden, "verwante" organisaties. De resultaten van deze enquêtes worden na nieuwjaar verwerkt.

In het verlengde van het strategisch plan, de visietekst en de enquête bij de aandeelhouders werd voorgesteld een te onderzoeken of het Gec als **milieueducatief centrum** zou kunnen

functioneren. Begin 2004 wordt een bezoekerscircuit uitgewerkt, waarbij bezoekers zelfstandig een circuit in het gebouw kunnen volgen, waarbij ze panelen vinden met uitleg over de voorbij en de geplande verbouwingen, de energiehuishouding, de materialen, de organisaties die ruimtes huren. Sommige organisaties zullen ook kunnen bezocht worden. In een latere fase willen we onderzoeken of de mogelijkheid bestaat om groepen jongeren en volwassenen rond te leiden in het gebouw en gebruik te maken van een milieueducatieve ruimte. Een belangrijk onderdeel van het onderzoek zal zich toespitsen op het zoeken naar mogelijkheden voor subsidiëring.

Een onderwerp waar uitvoerig werd op ingegaan was de vraag of het Gec een **dividend** zou dienen uit te keren. Sommigen vonden dit een sterk argument om nieuwe aandeelhouders aan te trekken, anderen waren van mening dat de ideële meerwaarde bij een investering in het Gec, moet volstaan. Voor komend boekjaar is het uitkeren van een dividend niet voorzien, maar dit kan zeker op de agenda van volgend jaar komen. Vorig jaar werd de vraag al gesteld naar het aantal **stemmen**, die een aandeelhouder heeft op de algemene vergadering: één stem per aandeelhouder, één stem per aandeel of de bestaande regeling: één stem per aandeel met een maximum van 10 % van de aanwezige aandelen. In oktober werd daar een infoavond aan gewijd met vertegenwoordigers van verschillende coöperatieven die elk voor een andere stemverdeling gekozen hadden. Na heel wat discussie werd besloten de bestaande regeling te behouden.

Het Gec gaat verder de ingeslagen weg in!

Verslag: Johan Boelaert

Agenda

15-21 januari 2004

World Social Forum in Mumbai (India). Voor Moeder Aarde zal voor het eerste deelnemen aan deze internationale samenkomst van anders-globalisten
Meer info: <http://www.wsfindia.org>

Zaterdag 28 februari 2004

Jaarlijkse algemene vergadering Voor Moeder Aarde vzw
Info: pol@motherearth.org

Vrijdag 19 maart 2004: Blokkeer de basis: :Geweldloze blokkade en demonstratie, met zoveel mogelijk mensen, aan de VS militaire basis in Menwith Hill, North Yorkshire, UK. Info: www.motherearth.org

Zaterdag 21 maart 2004

No Money for War - Boycott Bush
International boycott actiedag n.a.v. één jaar oorlog tegen Irak
Info: boycott@motherearth.org en secretariaat Voor Moeder Aarde
<http://www.moederaarde.be>

Activiteiten in het kader van 'Land voor Nanish Shontie': (zie ook p 24 en 25)

zondag 08/02/04: vanaf 16.00 uur: **jazzy benefietoptreden** "met live muziek, dans, eten en drinken, mensen en warmte", in Villa Squattus Dei, Schapenstraat 29, 3000 Leuven

De volgende activiteiten gaan door in aanwezigheid van Mala Spotted Eagle en Sky Young Sparrow:

zondag 14/03/04: namiddag: **opening van de week voor Nanish Shontie**, met korte openingsceremonie, workshops, o.a. djembé en frybread (indiaans brood) - plaats nog niet bekend

maandag 15/03/04: 19.00 uur: **Leuven, sponsorspaghetti**;
20.00 uur: **gesprek met Mala en Sky**, studentenhuus Huize Karibu, Frederik Lintsstraat 150, 3000 Leuven

dinsdag 16/03/04: 20.00 uur: **benefietconcert door Guido Cassiman en Wim Van Aelst**, met lezing van **indiaanse gedichten** - plaats nog niet bekend (waarschijnlijk provincie Brabant)(zie www.siankaan.be)

donderdag 18/03/04: 20.00 uur: **gesprek met Mala en Sky**, te gast bij "De Twaalfhoek", taverne Den Oyevaer, Kruibekestraat 1, Bazel/Kruibeke

vrijdag 19/03/04: 20.00 uur: **benefietconcert door Guido Cassiman en Wim Van Aelst**, met lezing van **indiaanse gedichten**, in het **Europa Centrum, Beveren a/d IJzer (Westhoek)**. (zie www.siankaan.be). In de namiddag mogelijk een **gesprek met Mala en Sky**, zelfde plaats.

zaterdag 20/03/04: 14.00 uur: **benefietoptreden van mensen van Circus Ronaldo**; 17.00 uur: **gesprek met Mala en Sky, verkoop per opbod**, in de sportzaal van het Sint-Gabriëlcollege, Boechout

zondag 21/03/04: 10.00 uur: **ceremonie lente-nachtevening met Honoring Pole i.s.m. Ebron t.v.v. Nanish Shontie**, in Heverlee op de Tervuursesteenweg 76; 16.00 uur: **benefietconcert Duo Landini (Jan Van Landeghem & Jenny Spanoghe) + Cristel De Meulder**, in de Sint-Martinuskerk in Kontich-Centrum, gevolgd door **receptie en korte, afsluitende ceremonie**.